

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2019/62

2018 m. gruodžio 19 d.

dėl automobilių gamybos sektoriui skirto geriausios aplinkosaugos vadybos praktikos, sektoriaus aplinkosauginio veiksmingumo rodiklių ir pažangos kriterijų informacinio dokumento, parengto pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB ⁽¹⁾, ypač į jo 46 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamentu (EB) Nr. 1221/2009 Komisija įpareigojama parengti konkretiems ekonomikos sektoriams skirtus informacinius dokumentus. Tuose dokumentuose turi būti nurodyta geriausia aplinkosaugos vadybos praktika, aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir atitinkamais atvejais pažangos kriterijai ir klasifikavimo sistemos, pagal kuriuos nustatomi aplinkosauginio veiksmingumo lygiai. Reglamentu (EB) Nr. 1221/2009 nustatytoje aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje registruotos arba registruotis toje sistemoje besirengiančios organizacijos turi į tuos dokumentus atsižvelgti rengdamos savo aplinkosaugos vadybos sistemą ir pagal to reglamento IV priedą rengiamoje arba atnaujinamoje savo aplinkosaugos ataskaitoje vertindamos savo aplinkosauginį veiksmingumą;
- (2) Reglamente (EB) Nr. 1221/2009 reikalaujama, kad Komisija parengtų darbo planą ir jame nurodytų orientacinį sąrašą sektorių, laikytinų prioritetiniais priimant konkretiems sektoriams ir daugeliui sektorių skirtus informacinius dokumentus. Komisijos komunikate „Darbo planas, kuriame nustatytas orientacinis sektorių, kuriems pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo parengtini konkretiems sektoriams ir daugeliui sektorių skirti informaciniai dokumentai, sąrašas“ ⁽²⁾ automobilių gamybos sektorius priskirtas prie prioritetinių sektorių;
- (3) automobilių gamybos sektoriui skirtame informaciniame dokumente daugiausia dėmesio reikėtų skirti automobilių, taip pat jų dalių ir komponentų gamintojams bei netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonėms skirtai geriausiai praktikai, rodikliams ir pažangos kriterijams. Jame reikėtų nurodyti jau esamas gaires, nustatytas pagal kitas Sąjungos politikos priemones, kaip antai Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/53/EB ⁽³⁾ arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES ⁽⁴⁾, parengtus Geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) informacinius dokumentus. Taip pat jame, pateikiant šio sektoriaus geriausios aplinkosaugos vadybos praktikos pavyzdžius, turėtų būti nurodyti konkretūs veiksmai, kaip, siekiant skatinti žiedinės ekonomikos kūrimą, pagerinti bendrą sektoriaus įmonių aplinkosaugos vadybą, įskaitant su, pvz., gamybos procesu susijusius tiesioginius aspektus ir netiesioginius aspektus, pvz. tiekimo gandinės valdymą;
- (4) siekiant organizacijoms, aplinkosaugos vertintojams ir kitiems subjektams suteikti pakankamai laiko pasirengti taikyti automobilių gamybos sektoriui skirtą informacinį dokumentą, šio sprendimo taikymą reikėtų atidėti ir pradėti jį taikyti praėjus 120 dienų nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
- (5) rengdama šio sprendimo priede pateiktą sektoriui skirtą informacinį dokumentą Komisija konsultavosi su valstybėmis narėmis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, kaip numatyta Reglamente (EB) Nr. 1221/2009;

⁽¹⁾ OL L 342, 2009 12 22, p. 1.⁽²⁾ OL C 358, 2011 12 8, p. 2.⁽³⁾ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL L 269, 2000 10 21, p. 34).⁽⁴⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

- (6) šiame sprendime numatytos priemonės atitinka pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009 49 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Šio sprendimo priede pateikiamas automobilių gamybos sektoriui skirtas geriausios aplinkosaugos vadybos praktikos, sektoriaus aplinkosauginio veiksmingumo rodiklių ir pažangos kriterijų informacinis dokumentas, parengtas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2019 m. gegužės 18 d.

Priimta Briuselyje 2018 m. gruodžio 19 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

1. ĮVADAS

Šis konkrečiam – automobilių gamybos – sektoriui skirtas informacinis dokumentas grindžiamas Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro parengta išsamia mokslo ir politikos ataskaita ⁽¹⁾ (geriausios praktikos ataskaita).

Susijęs teisinis pagrindas

Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (EMAS), kurią organizacijos gali taikyti savanoriškai, sukurta 1993 m. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 1836/93 ⁽²⁾. Vėliau EMAS buvo du kartus iš esmės peržiūrėta:

— Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 761/2001 ⁽³⁾,

— Reglamentu (EB) Nr. 1221/2009.

Svarbus naujas paskutinės redakcijos, įsigaliojusios 2010 m. sausio 11 d., elementas – 46 straipsnis dėl konkrečioms sektoriams skirtų informacinių dokumentų rengimo. Konkretiems sektoriams skirtuose informaciniuose dokumentuose turi būti nurodoma geriausia aplinkosaugos vadybos praktika (GAVP), konkrečių sektorių aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai, o tam tikrais atvejais – pažangos kriterijai ir klasifikavimo sistemos, pagal kuriuos nustatomi veiksmingumo lygiai.

Kaip suprasti šį dokumentą ir juo naudotis?

EMAS – sistema, kurią savanoriškai gali taikyti organizacijos, išipareigojusios nuolat gerinti savo aplinkosauginį veiksmingumą. Atsižvelgiant į tai, šiame konkrečiam sektoriui skirtame informaciniame dokumente (toliau – KSID) pateikiamos automobilių gamybos sektoriui skirtos gairės ir nurodomos įvairios aplinkosauginio veiksmingumo gerinimo galimybės ir geriausia praktika.

Dokumentą, naudodamasi suinteresuotųjų subjektų pateikta informacija, parengė Europos Komisija. JRC vadovaujama techninė darbo grupė, sudaryta iš ekspertų ir sektoriaus suinteresuotųjų subjektų, aptarė ir galutinai sutarė dėl geriausios aplinkosaugos vadybos praktikos, šio konkretaus sektoriaus aplinkosauginio veiksmingumo rodiklių ir pažangos kriterijų – visi šie aspektai aprašomi šiame dokumente. Minėti pažangos kriterijai visų pirma laikyti pavyzdiniais siekiant tokio aplinkosauginio veiksmingumo lygio, kokį pasiekė veiksmingiausios sektoriaus organizacijos.

KSID tikslas – padėti visoms savo aplinkosauginį veiksmingumą ketinančioms gerinti organizacijoms ir jas paremti suteikiant joms idėjų ir įkvėpimo, taip pat pateikiant praktinių ir techninių gairių.

KSID pirmiausia skirtas organizacijoms, kurios jau yra įregistruotos EMAS; antra, organizacijoms, ketinančioms registruotis EMAS ateityje; trečia, visoms organizacijoms, kurios nori daugiau sužinoti apie geriausią aplinkosaugos vadybos praktiką, kad galėtų gerinti savo aplinkosauginį veiksmingumą. Taigi šio dokumento tikslas – padėti visoms automobilių gamybos sektoriaus organizacijoms sutelkti dėmesį į susijusius tiesioginius ir netiesioginius aplinkosaugos aspektus, rasti informacijos apie geriausią aplinkosaugos vadybos praktiką, atitinkamus konkrečiam sektoriui skirtus aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius, pagal kuriuos jos galėtų įvertinti savo aplinkosauginį veiksmingumą, ir apie pažangos kriterijus.

Kaip į KSID turėtų atsižvelgti EMAS įregistruotos organizacijos?

Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009 EMAS įregistruotos organizacijos turėtų atsižvelgti į KSID dviem lygmenimis:

- 1) remdamosi aplinkosaugos analizėmis rengdamos ir įgyvendindamos savo aplinkosaugos vadybos sistemą (4 straipsnio 1 dalies b punktas);

⁽¹⁾ Mokslo ir politikos ataskaita viešai skelbiama JRC svetainėje adresu http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/BEMP_CarManufacturing.pdf. Šiame informaciniame dokumente pateikiamos išvados dėl geriausios aplinkosaugos vadybos praktikos ir jos taikymo galimybių, taip pat nustatyti konkretūs aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai yra grindžiami mokslo ir politikos ataskaitoje išdėstytais išvadomis. Ataskaitoje pateikta visa susijusi informacija ir techniniai duomenys.

⁽²⁾ 1993 m. birželio 29 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1836/93 dėl pramonės sektoriaus įmonių savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (OL L 168, 1993 7 10, p. 1).

⁽³⁾ 2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) (OL L 114, 2001 4 24, p. 1).

Organizacijos atitinkamus KSID elementus turėtų naudoti pagal atliekant aplinkosaugos analizę ir formuojant politiką nustatytus susijusius aplinkosaugos aspektus nustatydamos ir persvarstydamos savo aplinkosaugos tikslus ir uždavinius, taip pat priimdamos sprendimus dėl veiksmų, kurių turi imtis savo aplinkosauginiam veiksmingumui pagerinti.

2) rengdamos aplinkosaugos ataskaitas (4 straipsnio 1 dalies d punktas ir 4 straipsnio 4 dalis):

- a) Pasirinkdamos aplinkosauginio veiksmingumo ataskaitose naudotinus rodiklius ⁽⁴⁾, organizacijos turėtų atsižvelgti į KSID nurodytus susijusius konkrečiam sektoriui skirtus aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius.

Pasirinkdamos ataskaitose naudotinus rodiklius, organizacijos turėtų atsižvelgti į atitinkamame KSID siūlomus rodiklius ir jų svarbą organizacijos aplinkosaugos analizėje nustatytų esminių aplinkosaugos aspektų atžvilgiu. Reikia atsižvelgti tik į tuos rodiklius, kurie yra susiję su aplinkosaugos analizėje svarbiausiais laikomais aplinkosaugos aspektais.

- b) Teikdamos duomenis apie aplinkosauginį veiksmingumą ir kitus su juo susijusius veiksnus, organizacijos aplinkosaugos ataskaitoje turėtų nurodyti, kaip atsižvelgta į atitinkamą GAVP ir pažangos kriterijus, jei jie yra nustatyti.

Jos turėtų aprašyti, kaip naudojosi susijusia GAVP ir pažangos kriterijais (kurie rodo veiksmingiausių organizacijų pasiektą aplinkosauginio veiksmingumo lygį), kad nustatytų savo aplinkosauginio veiksmingumo (tolesnio) gerinimo priemones, veiksmus ir galbūt prioritetus. Tačiau taikyti GAVP arba laikytis nustatytų pažangos kriterijų nėra privaloma, nes, atsižvelgiant į savanorišką EMAS pobūdį, įvertinti kriterijų ir geriausios praktikos taikymo galimybes sąnaudų ir naudos požiūriu paliekama pačioms organizacijoms.

Kaip ir aplinkosauginio veiksmingumo rodiklių atveju, GAVP ir pažangos kriterijų svarbą ir taikymo galimybes organizacija turėtų įvertinti atsižvelgdama į savo aplinkosaugos analizėje nustatytus reikšmingus aplinkosaugos ir techninius bei finansinius aspektus.

Apie KSID elementus (rodiklius, GAVP ar pažangos kriterijus), kurie laikomi nesusijusiais su organizacijos aplinkosaugos analizėje nustatytais esminiais aplinkosaugos aspektais, neturėtų būti pranešama ir jie neturėtų būti aprašomi aplinkosaugos ataskaitoje.

EMAS taikymas yra nuolatinis procesas. Savo aplinkosauginį veiksmingumą ketinanti gerinti (ir jį persvarstanti) organizacija konkrečiam sektoriui skirtame informaciniame dokumente kaskart turi ieškoti konkrečių temų, siekdama rasti idėjų, ką palaipsniui daryti toliau.

EMAS aplinkosaugos vertintojai tikrina, ar ir kaip organizacija atsižvelgė į KSID rengdama aplinkosaugos ataskaitą (Reglamento (EB) Nr. 1221/2009 18 straipsnio 5 dalies d punktas).

⁽⁴⁾ Pagal EMAS reglamento IV priedo B punkto e papunktį aplinkosaugos ataskaitoje pateikiama „duomenų apie organizacijos veiksmingumą, palyginti su jos aplinkosaugos tikslais ir uždaviniais, susijusiais su jos reikšmingu poveikiu aplinkai, santrauka. Ataskaitoje turi būti pranešama apie pagrindinius rodiklius ir apie kitus susijusius aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius, kaip nustatyta C skirsnyje.“ IV priedo C skirsnyje nustatyta, kad „[k]iekviena organizacija kasmet taip pat turi pateikti duomenis apie savo veiksmingumą, susijusį su jos aplinkosaugos ataskaitoje nurodytais konkrečiais aplinkosaugos aspektais, o jei pagal 46 straipsnį yra parengti sektoriui skirti informaciniai dokumentai, organizacija turi į juos atsižvelgti.“

Auditus atliekantiems akredituotiems aplinkosaugos vertintojams reikės gauti iš organizacijos duomenų, kaip, remiantis aplinkosaugos analize, pasirinkti susiję KSID elementai ir kaip į juos atsižvelgti. Jie tikrina ne atitiktį aprašytiems pažangos kriterijams, o duomenis, kaip vadovautasi KSID siekiant nustatyti rodiklius ir tinkamas savanoriškas priemones, kurias organizacija gali įgyvendinti siekdama gerinti savo aplinkosauginį veiksmingumą.

Kadangi EMAS ir KSID taikomi savanoriškai, organizacijos, siekdamos pateikti tokius duomenis, neturėtų patirti neproporcingos naštos. Visų pirma tikrintojai neturi reikalauti, kad būtų atskirai pagrįsta kiekviena KSID nurodyta geriausia praktika, konkrečiam sektoriui skirti aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai, kurie, organizacijos nuomone, nėra susiję su jos aplinkosaugos analize. Tačiau jie gali organizacijai pasiūlyti susijusių papildomų elementų, į kuriuos ji ateityje galėtų atsižvelgti ir taip parodyti tolesnį įsipareigojimą nuolat gerinti veiksmingumą.

Konkrečiam sektoriui skirto informacinio dokumento struktūra

Šį dokumentą sudaro penki skirsniai. 1 skirsnyje pristatomas EMAS teisinis pagrindas ir aprašoma, kaip naudotis šiuo dokumentu. 2 skirsnyje apibrėžiama šio KSID taikymo sritis. 3 ir 4 skirsniuose trumpai apibūdinama įvairi geriausia aplinkosaugos vadybos praktika (GAVP)⁽⁵⁾ ir pateikiama informacijos apie jos taikomumą atitinkamai gamybos subsektoriui ir netinkamų eksploatuoti transporto priemonių (NETP) subsektoriui. Be to, pateikiami ir tie aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai, kurie galėjo būti nustatyti konkrečiai GAVP. Tačiau, kadangi arba buvo nepakankamai duomenų, arba konkrečios kiekvienos bendrovės ir (arba) gamyklos sąlygos (kiekviename gamybos objekte vykdomi labai skirtingi gamybos procesai, skiriasi vertikaliosios integracijos lygis ir pan.) taip skiriasi, kad būtų neprasminga taikyti pažangos kriterijus, nebuvo įmanoma nustatyti pažangos kriterijų kiekvienai GAVP. NET kai pažangos kriterijai yra nurodyti, tai nereiškia, kad jie yra tikslai, kuriuos turi pasiekti visos bendrovės, arba rodikliai, pagal kuriuos turi būti lyginamas sektoriaus bendrovių aplinkosauginis veiksmingumas; tai labiau dydis, galintis padėti atskiroms bendrovėms vertinti savo daromą pažangą ir skatinti jas toliau tobulėti. Kai kurie rodikliai ir pažangos kriterijai yra susiję su daugiau kaip viena GAVP, todėl jie pririnkus kartojami. 5 skyriuje pateikta išsami lentelė, kurioje atrinkti svarbiausi aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai, jų paaiškinimai ir susiję pažangos kriterijai.

2. TAIKymo SRITIS

Šiuo informaciniu dokumentu siekiama spręsti automobilių gamybos sektoriaus aplinkosauginio veiksmingumo klausimą ir tam tikrus eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo sektoriaus aspektus. Šio dokumento tikslinė grupė yra automobilių gamybos sektoriaus įmonės, kurių veikla klasifikuojama priskiriant šiuos NACE kodus (pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1893/2006⁽⁶⁾ nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių):

- NACE 29.1 Variklinių transporto priemonių gamyba,
- NACE 29.2 Variklinių transporto priemonių kėbulų gamyba,
- NACE 29.3 Variklinių transporto priemonių ir jų dalių bei pagalbinių reikmenų gamyba,
- NACE 38.31 Mašinų duženų išmontavimas.

Be nurodytų veiklos rūšių, gali būti svarstomos ir dvi papildomos su eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymu susijusios veiklos rūšys, kurios yra platesnių sričių pogrupiai: išrūšiuotų medžiagų atgavimas (NACE 38.32, įskaitant eksploatuoti netinkamų transporto priemonių smulkinimą) ir atliekų ir laužo didmeninė prekyba (NACE 46.77, įskaitant eksploatuoti netinkamų transporto priemonių išmontavimą tinkamoms naudoti dalims gauti ir perparduoti).

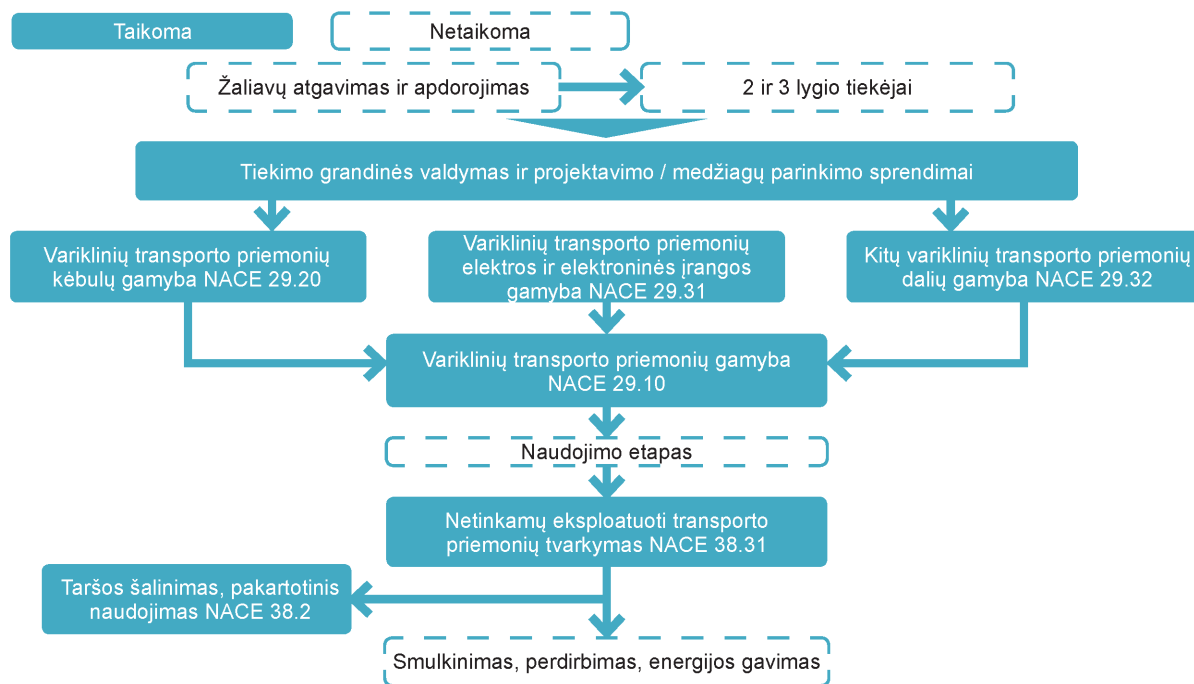
Šiame informaciniame dokumente aprašomi veiksmai, kurių gali imtis automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai ir dėl kurių pagerėtų visos vertės grandinės aplinkosauginis veiksmingumas, kaip pavaizduota 1 pav. Paveikslėlyje išryškinti svarbiausi sektoriai, kuriems taikomas šis dokumentas.

⁽⁵⁾ Išsamiai kiekviena geriausia praktika ir praktinės gairės, kaip jas įgyvendinti, aprašyta JRC paskelbtoje geriausios praktikos ataskaitoje, kurią galima rasti internete adresu http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/BEMP_CarManufacturing.pdf. Norintys sužinoti daugiau apie šiam informaciniame dokumente aprašytą įvairių rūšių geriausią praktiką skaitytojai raginami su ja susipažinti.

⁽⁶⁾ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006 12 30, p. 1).

1 pav.

Veiklos automobilių gamybos vertės grandinėje apžvalga

Aprašytieji automobilių gamybos veiklos veiksmai taikytini daugelyje proceso etapų, įskaitant: presavimo cechą, parengto dažyti kėbulo gamybą, dažymo cechą, komponentų ir agregatų gamybą, galios pavaros ir važiuoklės gamybą, išankstinį surinkimą ir apdailą, taip pat galutinį surinkimą. Šiame dokumente GAVP parengta taip, kad būtų galima kuo plačiau taikyti įvairių tipų gamyklose. Tačiau, atsižvelgiant į plačią vertikaliosios minėtų veiklos rūšių integracijos toje pačioje gamykloje įvairovę, sudėtinga tiesiogiai įvertinti ir palyginti įvairių gamyklų aplinkosauginį veiksmingumą; todėl geriausios praktikos (taip pat rodiklių ir lyginamųjų standartų) taikomumas ir aktualumas turės būti vertinamas atsižvelgiant į kiekvieno objekto savybes.

Toliau pateiktoje lentelėje (1 lentelė) pateikiami šiame informaciniame dokumente nagrinėjami svarbiausi tiesioginiai ir netiesioginiai automobilių gamybos sektoriaus aplinkosaugos aspektai. Be to, 1 lentelėje pateikiamos pagrindinės su svarbiausiais aplinkosaugos aspektais susijusios aplinkai tenkančios naštos rūšys ir nurodoma, kaip šie klausimai sprendžiami šiame dokumente: jie sprendžiami taikant 3 ir 4 skirsniuose aprašytas GAVP arba darant nuorodą į kitus esamus informacinius dokumentus, pvz., geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) informacinius dokumentus (GPGBID⁽⁷⁾), nurodant jų kodą).

⁽⁷⁾ GPGBID – geriausių prieinamų gamybos būdų informacinis dokumentas. Daugiau informacijos apie geriausių prieinamų gamybos būdų informacinius dokumentus bei išsamų terminų paaiškinimą, santrumpas ir dokumentų kodus rasite Europos taršos integruotos prevencijos ir kontrolės biuro interneto svetainėje: <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/>.

1 lentelė

Svarbiausi automobilių gamybos sektoriaus aplinkosaugos aspektai ir aplinkai tenkančios naštos rūšys ir kaip šie klausimai sprendžiami šiame informaciniame dokumente

Pagrindiniai aplinkosaugos aspektai	Susijusi aplinkai tenkanti našta					GAVP
	Energetika / klimato kaita	Ištekliai / atliekos	Vanduo	Išmetamieji teršalai	Biologinė įvairovė	
Tiekimo grandinės valdymas						Tiekimo grandinės valdymo GAVP (3.6 skirsnis)
Inžinerija ir projektavimas						Projektavimo užtikrinant tvarumą GAVP (3.6.3 skirsnis) Komponentų restauravimo GAVP (3.7.1 skirsnis)
Gamybos ir surinkimo etapas						
Presavimo cechas						Nuorodos į GAVP, skirtas metalo gaminių gamybos sektoriui ⁽¹⁾ Aplinkosaugos vadybos, energijos naudojimo, atliekų tvarkymo, vandens išteklių ir biologinės įvairovės valdymo GAVP (3.1, 3.2, 3.3, 3.4 ir 3.5 skirsniai)
Kėbulo parengimas dažyti						Aplinkosaugos vadybos, energijos naudojimo, atliekų tvarkymo, vandens išteklių ir biologinės įvairovės valdymo GAVP (3.1, 3.2, 3.3, 3.4 ir 3.5 skirsniai)
Dažymo cechas						Nuoroda į GPGB paviršiaus apdorojimui organiniais tirpikliais bei metalų ir plastikų paviršių apdorojimui skirtuose GPGBID
Galios pavarų ir važiuoklių gamyba						Nuorodos į metalo gaminių gamybos sektoriaus GAVP Aplinkosaugos vadybos, energijos naudojimo, atliekų tvarkymo, vandens išteklių ir biologinės įvairovės valdymo GAVP (3.1, 3.2, 3.3, 3.4 ir 3.5 skirsniai)
Kitų komponentų gamyba						Nuoroda į GPGB juodųjų metalų apdirbimo, kalvių ir liejyklų, geležies ir plieno gamybos, odos išdirbimo, stiklo gamybos, polimerų gamybos, tekstilės ir kt. pramonei skirtuose GPGBID Nuorodos į GAVP, skirtas elektros ir elektroninės įrangos gamybos sektoriui ⁽²⁾

Pagrindiniai aplinkosaugos aspektai	Susijusi aplinkai tenkanti našta					GAVP
	Energetika / klimato kaita	Ištekliai / atliekos	Vanduo	Išmetamieji teršalai	Biologinė įvairovė	
Surinkimo linijos						Aplinkosaugos vadybos, energijos naudojimo, atliekų tvarkymo, vandens išteklių ir biologinės įvairovės valdymo GAVP (3.1, 3.2, 3.3, 3.4 ir 3.5 skirsniai)
Gamyklos infrastruktūra						Aplinkosaugos vadybos, energijos naudojimo, atliekų tvarkymo, vandens išteklių ir biologinės įvairovės valdymo GAVP (3.1, 3.2, 3.3, 3.4 ir 3.5 skirsniai)
Eksplotavimo etapas						Netaikoma, žr. 1 pav.
Netinkamų eksploatuoti transporto priemonių (NETP) etapas						
Teršalų šalinimas						Nuorodos į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/53/EB ir 2006/66/EB ⁽³⁾ Pažangios aplinkosaugos vadybos sistemos įgyvendinimo GAVP (3.1.1 skirsnis) Sustiprinto teršalų šalinimo iš transporto priemonių GAVP (4.2.1 skirsnis)
Antrinių žaliavų rinkimas ir pakartotinis naudojimas						Direktyvos 2000/53/EB ir 2006/66/EB (žr. nuorodas pirmiau) Pažangios aplinkosaugos vadybos sistemos įgyvendinimo GAVP (3.1.1 skirsnis) Komponentų ir medžiagų priėmimo tinklų GAVP (4.1.1 skirsnis)
Komponentų išmontavimas ir perdirbimas						Direktyvos 2000/53/EB ir 2006/66/EB (žr. nuorodas pirmiau) Pažangios aplinkosaugos vadybos sistemos įgyvendinimo GAVP (3.1.1 skirsnis) Plastikinių ir kompozitinių dalių GAVP (4.2.2 skirsnis)

Pagrindiniai aplinkosaugos aspektai	Susijusi aplinkai tenkanti našta					GAVP
	Energetika / klimato kaita	Ištekliai / atliekos	Vanduo	Išmetamieji teršalai	Biologinė įvairovė	
Tvarkymas po smulkinimo						Netaikoma (nuoroda į GPGB atliekų apdorojimą skirtame geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniame dokumente), žr. 1 pav.

- (¹) Šiuo metu vyksta metalo gaminių gamybos sektoriaus geriausios aplinkosaugos vadybos praktikos atranka; daugiau naujausios informacijos skelbiama adresu http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/fab_metal_prod.html.
- (²) Šiuo metu vyksta elektros ir elektroninės įrangos gamybos sektoriaus geriausios aplinkosaugos vadybos praktikos atranka; daugiau naujausios informacijos skelbiama adresu <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/eeem.html>.
- (³) 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir Direktyvos 91/157/EEB panaikinimo (OL L 266, 2006 9 26, p. 1), vadinamoji Baterijų direktyva.

1 lentelėje nurodyti aplinkosaugos aspektai atrinkti kaip aktualiausi sektoriuje. Vis dėlto konkrečių įmonių valdytinus aplinkosaugos aspektus kiekvienu konkrečiu atveju reikia vertinti atskirai.

Be to, GAVP įgyvendinimas ir toliau išlieka savanoriškas procesas, kurį reikia pritaikyti prie konkrečių kiekvienos organizacijos aplinkybių. Todėl svarbu, kad suinteresuotieji subjektai pirmenybę teiktų GAVP, kuri, labiausiai tikėtina, bus jiems naudinga. Toliau pateiktoje lentelėje nurodyti konkretūs su šiuo dokumentu susiję suinteresuotieji subjektai, kurie, labiausiai tikėtina, kiekviename aktualiaame skirsnyje ras GAVP.

2 lentelė

Pagrindiniai tiksliniai suinteresuotieji subjektai pagal GAVP grupes (X – pagrindinis tikslinis subjektas, (x) – subjektas, kuriam gali būti taip pat aktualu)

	Sritis	Pagrindinis aspektas	Suinteresuotieji subjektai					
			P(G ⁽¹⁾)	1 lygmens tiekėjai	2 lygmens ir kiti tiekėjai	Restauruotojai	PAI ⁽²⁾	Smulkintojai
GAMYBA	SKERSINIS PJOVIMAS GAMYBA	Aplinkosaugos vadyba	X	X	X	X	X	(x)
		Energijos naudojimo vadyba	X	X	X	X	X	(x)
		Atliekų tvarkymas	X	X	X	X	X	(x)
		Vandens išteklių valdymas	X	X	X	X	X	(x)
		Biologinė įvairovė	X	X	X	X	X	(x)
	TIEKIMO GRANDINĖ, PROJEKTAVIMAS IR RESTAURAVIMAS	Tiekimo grandinės valdymas, logistika ir projektavimas	X	X	X			
		Restauravimas	x)			X		

	Sritis	Pagrindinis aspektas	Suinteresuotieji subjektai					
			P[IG] ⁽¹⁾	1 lygmens tiekėjai	2 lygmens ir kiti tiekėjai	Restauruotojai	PAI ⁽²⁾	Smulkintojai
NETINKAMŲ EKSPLOATUOTI TRANSPORTO PRIEMONIŲ TVARKYMAS	NETP logistika	Surinkimas				(x)	X	
	NETP tvarkymas						X	(x)

⁽¹⁾ P[IG] – pirminės įrangos gamintojai, t. y. autotransporto priemonių gamintojai.

⁽²⁾ PAI – patvirtintos apdorojimo įmonės, nurodytos Direktyvoje 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių.

3. AUTOMOBILIŲ GAMYBOS SEKTORIAUS GERIAUSIA APLINKOSAUGOS VADYBOS PRAKTIKA, APLINKOSAUGINIO VEIKSMINGUMO RODIKLIAI IR PAŽANGOS KRITERIJAI

3.1. Aplinkosaugos vadybos GAVP

Šis skirsnis aktualus autotransporto priemonių, jų dalių ir komponentų gamintojams, taip pat iš esmės aktualus įgaliosioms eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo įmonėms.

3.1.1. Pažangios aplinkosaugos vadybos sistemos įgyvendinimas

GAVP yra įgyvendinti pažangią aplinkosaugos vadybos sistemą visose įmonės veiklos vietose. Tai užtikrina galimybę nuolat stebėti ir gerinti visus svarbiausius aplinkosaugos aspektus.

Aplinkosaugos vadybos sistema – savanoriška priemonė, padedanti organizacijoms rengti, įgyvendinti, taikyti, peržiūrėti ir stebėti aplinkos politiką ir gerinti savo aplinkosauginį veiksmingumą. Pažangios sistemos gali būti įgyvendinamos pagal standartą ISO 14001–2015 arba, pageidautina, EMAS, kurios yra tarptautiniu mastu pripažintos trečiosios šalies sertifikuojamos arba tikrinamos sistemos ir kuriose daugiausia dėmesio skiriama nuolatiniams organizacijos aplinkosauginio veiksmingumo gerinimui.

Taikomumas

Aplinkosaugos vadybos sistema paprastai yra tinkama visoms organizacijoms ir visoms veiklos vietoms. Aplinkosaugos vadybos sistemos taikymo sritis ir pobūdis gali skirtis, priklausomai nuo organizacijos ir jos procesų masto ir sudėtingumo, taip pat nuo konkretaus poveikio aplinkai. Tam tikrais atvejais automobilių pramonės sektoriaus įmonių įgyvendintose aplinkosaugos vadybos sistemose gali būti nenumatyti ir nestebimi vandens išteklių valdymo, biologinės įvairovės ir dirvožemio užteršimo aspektai; šiame informaciniame dokumente (3.2, 3.3, 3.4 ir 3.5 skirsniuose) galima rasti naudingų patarimų dėl šių aspektų.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijus
i1) Veiklos vietų, kuriose įdiegta pažangi aplinkosaugos vadybos sistema, dalis (objektų / operacijų procentinė dalis)	b1) Pažangi aplinkosaugos vadybos sistema visuotinai įgyvendinta visose gamybos vietose
i2) Aplinkosauginio veiksmingumo rodiklių, bendrai naudojamų visoje organizacijoje ir (arba) nurodomų aplinkosaugos ataskaitose, skaičius	
i3) Vidaus ar išorės lyginamieji standartai aplinkosauginiam veiksmingumui didinti (taip / ne)	

3.2. Energijos naudojimo vadybos GAVP

Šis skirsnis aktualus autotransporto priemonių, jų dalių ir komponentų gamintojams. Pagrindiniai principai taip pat iš esmės aktualūs ir įgaliotoms netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonėms.

3.2.1. Detalios energijos naudojimo stebėsenos ir valdymo sistemų įgyvendinimas

GAVP yra įdiegti detalią procesų energijos stebėseną visose gamybos vietose, kartu su trečiosios šalies sertifikuota arba patikrinta energijos naudojimo vadybos sistema, kad būtų optimizuotas energijos suvartojimas.

Į geriausios praktikos energijos naudojimo vadybos planus įtraukiami šie pagal vadybos sistemą, kuriai būtini organizacijos tobulinimai, kaip antai pagal ISO 50001 sertifikuota arba į EMAS integruota sistema, oficialiai įtvirtinti aspektai:

- energijos politikos, strategijos ir veiksmų plano nustatymas,
- aktyvaus vyresniosios vadovybės pritarimo gavimas,
- veiksmingumo matavimas ir stebėseną,
- darbuotojų mokymas,
- keitimasis informacija,
- nuolatinis tobulinimas,
- investicijos.

Taikomumas

Pagal ISO 50001 sertifikuota arba į EMAS integruota energijos naudojimo vadybos sistema taikytina visoms gamykloms ir veiklos vietoms.

Nors detalios energijos stebėsenos ir vadybos sistemų įdiegimas sistemiškai nebūtinai, jis gali būti naudingas kiekvienam objektui ir turėtų būti apsvarstytas tinkamu lygmeniu, kad būtų skatinama imtis veiksmų.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i4) Objektų, kuriuose įdiegtos detalios energijos stebėsenos sistemos, skaičius (objektų skaičius arba objektų / operacijų procentinė dalis)	b2) Konkretūs energijos valdymo planai įgyvendinti visose veiklos vietose (organizacijos lygmeniu)
i5) Objektų, kuriuose įdiegta energijos naudojimo vadybos sistema, sertifikuota pagal ISO 50001 arba integruota į EMAS, skaičius (objektų skaičius arba objektų / operacijų procentinė dalis)	b3) Veiklos vietoje įgyvendinta detali kiekvieno proceso stebėseną (veiklos vietos lygmens)
	b4) Gamykloje įgyvendintos energijos valdymo priemonės, pvz., išjungti energijos tiekimą į tam tikras gamyklos zonas ne gamybos laikotarpiu veiklos vietose, kuriose įdiegta detali stebėseną (veiklos vietos lygmens)

3.2.2. Procesų, kuriems reikia energijos, efektyvumo didinimas

GAVP yra užtikrinti, kad bus išlaikytas aukštas energijos vartojimo efektyvumo lygis, reguliariai peržiūrint procesus, kuriems reikia energijos, ir nustatant geresnio valdymo, vadovavimo, remonto ir (arba) įrangos pakeitimo galimybes.

Pagrindiniai principai, kurių galima laikytis siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą visuose objektuose:

- energijos vartojimo efektyvumo peržiūros,
- bazinės apkrovos sumažinimo automatizavimas ir laiko parinkimas,
- skirstymas į zonas,
- tikrinimas, ar nėra nuotėkių ir nuostolių,
- vamzdžių ir įrangos izoliavimas,
- galimybių įrengti šilumos rekuperavimo sistemas, pvz., šilumokaičius, paieška,
- kogeneracijos (bendros šilumos ir elektros energijos gamybos) sistemų įrengimas,
- modernizavimas,
- energijos šaltinių pakeitimas arba derinimas.

Taikomumas

Šioje GAVP nurodyti metodai iš esmės yra taikytini ir naujoms gamykloms, ir esamiems įrenginiams. Tačiau paprastai didesnės galimybės yra optimizuoti esamus įrenginius, daugelį metų organiškai plėtus siekiant įveikti kintančius gamybos apribojimus, nes sinergija ir racionalizavimas juose duoda akivaizdesnių rezultatų.

Bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą bus įmanoma įgyvendinti ne visose gamyklose: gamyklose, kuriose šiluminių procesų mažai arba šilumos poreikis nedidelis, bendra šilumos ir elektros energijos gamyba nebūtų ekonomiškai efektyvi strategija.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i6) Įgyvendinta reguliari sistemų, automatizavimo, remonto, techninės priežiūros ir naujinimo peržiūra (veiklos vietų procentinė dalis)	—
i7) Bendros energijos sąnaudos (kWh) funkciniam vienetui ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Šio ir kelių kitų rodiklių aprašyme terminas „funkcinis vienetas“ reiškia produkcijos, veiklos ar ištekliaus vienetą, kurį kiekviena organizacija pasirenka kaip geriausiai atspindintį konkretų atvejį (jis gali būti pritaikytas prie veiklos vietos, aplinkosaugos aspekto, į kurį atsižvelgiama, ir t. t.). Tipiniai pramonėje kaip funkciniai vienetai vartojami matai (paprastai skaičiuojami per ataskaitinį laikotarpį, pvz., metus) gali būti, pvz.:

- pagamintų vienetų (transporto priemonių, variklių, pavarų dėžių, dalių ir t. t.) skaičius,
- apyvarta eurai,
- pridėtinė vertė eurai,
- produkcija kilogramais,
- darbuotojų skaičius etato ekvivalentu,
- žmogaus darbo valandų skaičius.

3.2.3. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir alternatyviosios energijos naudojimas

GAVP yra automobilių gamybos objekto energijos poreikiams tenkinti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, gaminamą veiklos vietoje arba kitur.

Kuo labiau sumažinus energijos sąnaudas (žr. 3.2.2 skirsnį), be kitų, gali būti svarstomi šie atsinaujinančiųjų arba alternatyvių energijos išteklių šaltiniai:

- veiklos vietoje įrengti atsinaujinančiųjų energijos išteklių šaltiniai, pvz., saulės energijos kolektoriai, fotovoltinės plokštės, vėjo turbinos, geoterminės ar biomasės energijos įrenginiai arba hidrogeneratoriai,
- alternatyviųjų energijos išteklių (galimai išmetant mažiau anglies dioksido) šaltiniai veiklos vietoje, pvz., bendra šilumos ir elektros energijos gamyba arba trigeneracija,
- ne veiklos vietoje pagamintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos pirkimas tiesiogiai arba per pagrindinius tiekėjus.

Taikomumas

Pasiekiamumas, sąnaudos ir reikiamos technologijos labai skirsis, priklausomai nuo vietos atsinaujinančiojo ištekliaus. Galimybės veiklos vietoje gaminti energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių labai skiriasi, priklausomai nuo konkrečių bendrosios sritys ir pačios veiklos vietos veiksnių, kaip antai klimato, reljefo ir dirvožemio, šešėlio susidarymo, apšvitos ir turimos erdvės. Planavimo leidimai taip pat gali būti administracinė kliūtis, priklausanti nuo jurisdikcijos.

Ne veiklos vietoje pagamintos energijos pirkimas taikytinas bendriau, užmezgant partnerystę su energijos gamintojais (pvz., vietos mastu) arba tiesiog pasirenkant vartoti komunalinės įmonės tiekiamą atsinaujinančiųjų išteklių energiją – toks pasiūlymas plačiai prieinamas daugumoje valstybių narių.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i8) Gamybos vietų, kuriose įvertintas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo potencialas ir galimybės, dalis (procentais)	b5) Visose gamybos vietose įvertintos galimybės naudoti energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių
i9) Veiklos vietos energijos sąnaudų, tenkinamų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, dalis (procentais)	b6) Teikiamos energijos sąnaudų ataskaitos, deklaruojama naudojant iškastinį kurą ir jo nenaudojant pagamintos energijos dalis
i10) Energijos, pagamintos naudojant iškastinį kurą, sąnaudos funkciniam vienetui (MWh arba TJ)	b7) Laikomasi politikos, kuria skatinama daugiau naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją

3.2.4. Apšvietimo optimizavimas automobilių gamyklose

GAVP yra mažinti energijos sąnaudas apšvietimui taikant optimalios konstrukcijos, išdėstymo, efektyvaus apšvietimo technologijų ir zonų valdymo strategijų derinį.

Formuojant integruotą požiūrį į energijos naudojimo apšvietimui efektyvumo optimizavimą turėtų būti atsižvelgta į šiuos dalykus:

- erdvės suplanavimą: kai tik įmanoma, derinti dirbtinį apšvietimą su dienos šviesa,
- šviestuvų išdėstymo ir paskirstymo optimizavimą: šviestuvų aukštis ir tarpai tarp jų, atsižvelgiant į techninės priežiūros, valymo, remonto apribojimus ir sąnaudas,
- apšvietimo įtaisų efektyvumo didinimą: efektyvių techninių sprendimų (sistemos lygmens), kurie užtikrina pakankamą skaitį saugiam darbui, parinkimas,

— apšvietimo valdymas zonų principu: apšvietimas įjungiamas ir išjungiamas pagal poreikį ir jei yra žmonių.

Nurodytų priemonių derinimas gali būti veiksmingiausias ir visapusiškiausias energijos sąnaudų apšvietimui mažinimo būdas.

Taikomumas

Ši GAVP taikytina visuotinai, tačiau įvairios apšvietimo technologijos taikomos skirtingose srityse, o dėl apribojimų kai kurios iš jų gali būti netinkamos tam tikroje darbo aplinkoje.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i11) Įgyvendintas patobulintas išdėstymas, taupus apšvietimas (veiklos vietos apšviečiamų plotų procentinė dalis, bendro veiklos vietų skaičiaus procentinė dalis)	b8) Visose veiklos vietose įgyvendinti taupiausio apšvietimo sprendimai, atitinkantys konkrečius darbo vietos reikalavimus
i12) Įgyvendintos zoninio apšvietimo strategijos (veiklos vietos apšviečiamų plotų procentinė dalis, bendro veiklos vietų skaičiaus procentinė dalis)	b9) Visose veiklos vietose įgyvendintos suskirstymo zonomis schemos
i13) Apšvietimo įrangos energijos sąnaudos ⁽¹⁾ (kWh per metus gamykloje)	
i14) Vidutinis gamyklos šviestuvų šviesinis veiksmingumas (lm/W)	

⁽¹⁾ Jei matuojama detaliai.

3.2.5. Racionalus ir našus suspausto oro naudojimas

GAVP yra mažinti energijos suvartojimą, sudarant suspausto oro suvartojimo schemas ir įvertinant suvartojimą, optimizuojant suspausto oro sistemas ir užtikrinant, kad nebūtų nuotėkių, geriau derinant oro tiekimą ir poreikį, didinant kompresorių energijos vartojimo efektyvumą ir panaudojant atliekinę šilumą.

Suspausto oro naudojimas gali būti optimizuojamas taikant įvairias priemones trijose srityse:

— Poreikio valdymo priemonės:

- užtikrinti, kad suspaustas oras nebūtų naudojamas netinkamai,
- peržiūrėti, kaip naudojami pneumatiniai įrankiai,
- stebėti ir valdyti poreikį,
- sudaryti informuotumo programas.

— Skirstymo tinklo ir sistemos priemonės:

- nuotėkių identifikavimas ir šalinimas,
- slėgio sumažinimas,
- skirstymas į zonas,
- čiaupų naudojimas.

— Tiekimo valdymo priemonės:

- kompresorių sistemos dydį parinkti ir sistemą valdyti atsižvelgiant į poreikį,
- didinti bendrą suspausto oro sistemos energijos vartojimo efektyvumą,

- reguliariai tikrinti sistemos slėgį,
- didinti pagrindinių sistemos komponentų energijos vartojimo efektyvumą,
- reguliariai tikrinti filtrus,
- efektyviai energiją vartojantys sausintuvai ir optimalus kondensato išleidimo parinkimas,
- atliekinės šilumos panaudojimas.

Taikomumas

Suspausto oro sistemų energijos vartojimo efektyvumo gerinimo metodai gali būti taikomi visose įmonėse, kuriose naudojama tokia sistema, nepriklausomai nuo sistemos dydžio.

Suspausto oro įrenginių pakeitimas kitais, taip pat nuotėkių šalinimas plačiai taikytini visoms sistemoms, nepriklausomai nuo jų amžiaus ir esamos būklės.

Rekomendacijos dėl sistemos konstrukcijos optimizavimo ypač aktualios sistemoms, kurios buvo plėtojamos dešimtmečiais – manoma, kad šis požiūris taikytinas bent 50 % visų suspausto oro sistemų.

Visą su atliekine šiluma susijusį energijos ir sąnaudų taupymo potencialą galima išnaudoti tik tuomet, jei vykdomiems procesams nuolat būtina šiluma.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i15) Suspausto oro sistemos elektros energijos sąnaudos vienam tūrio vienetui galutinio naudojimo taške (kWh/m ³ patiekto suspausto oro)	b10) Suspausto oro sistemos energijos sąnaudos mažesnės nei 0,11 kWh/m³ patiekto suspausto oro, kai dideli įrenginiai veikia esant 6,5 baro manometriniam slėgiui, pratekantis tūris normalizuotas esant 1 013 milibarų slėgiui ir 20 °C temperatūrai, o slėgio nuokrypiai neviršija 0,2 baro b11) Išjungus visus suspaustą orą naudojančius įrenginius slėgis tinkle išlieka stabilus ir kompresoriai (budėjimo režimu) nepersijungia į apkrovos būseną

3.2.6. Elektros variklių naudojimo optimizavimas

GAVP yra mažinti elektros energijos suvartojimą optimaliai naudojant elektros variklius, visų pirma naudojant tolydžiojo reguliavimo pavaras, kuriomis variklio greitis pritaikomas prie poreikio, paprastai, pvz., naudojant siurblius.

Elektros varikliai naudojami daugumoje gamybos procesų ir juos galima optimizuoti siekiant didesnio efektyvumo. Preliminarūs veiksmai, be kita ko, gali būti galimybių mažinti variklių apkrovą nagrinėjimas, energijos tiekimo kokybės, variklių valdymo įtaisų ir variklių bei pavarų efektyvumo peržiūra. Galima svarstyti pakeitimo galimybes, nes naudojant šiuolaikinius energiją efektyviai vartojančius variklius energijos sąnaudų sumažėjimas gali siekti 40 %, palyginti su senesniais modeliais.

Dar vienas kintamojo greičio ir (arba) apkrovos reguliavimo įrangos patobulinimas yra įrengti tolydžiojo reguliavimo pavaras, kuriomis variklio veikimas priderinamas elektroniniu būdu su mažiausiais nuostoliais. Tai itin aktualu ir užtikrina didžiausias taupymo galimybes naudojant įprastą įrangą, kaip antai siurblius ir ventiliatorius. Tokios investicijos dažnai ekonomiškai patrauklios, nes greitai atsiperka.

Taikomumas

Prieš vertinant patobulinimo potencialą dėl optimizavimo, būtina atsižvelgti į apkrovos ir tinkamo elektros variklio tipą. Įvertinus, ar galima įrengti mažesnės vardinės galios variklį (jei sumažinama apkrova), ir atsižvelgus, pvz., į dydį, svorį ir paleidimo galimybes, modernizavimas užtikrina didžiausią optimizavimo potencialą. Tačiau taip pat ir statant arba perkant naujus įrenginius variklio pasirinkimas jį kuo tiksliau pritaikant prie naudojimo padėtų užtikrinti optimalų veikimą.

Svarstant tolydžiojo reguliavimo pavarų įrengimą reikia atsižvelgti į šiuos svarbiausius dalykus: netiesinius iškreipius, aušinimo problemas esant mažam sukimosi greičiui ir mechaninį rezonansą esant tam tikriems sukimosi greičiams.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i16) Elektros variklių su įrengta tolydžiojo reguliavimo pavara dalis (bendros įrengtosios galios arba bendro skaičiaus procentinė dalis)	—
i17) Siurblių su įrengta tolydžiojo reguliavimo pavara dalis (bendros įrengtosios galios arba bendro skaičiaus procentinė dalis)	—
i18) Vidutinis siurblių efektyvumas (procentais)	—

3.3. Atliekų tvarkymo GAVP

Šis skirsnis aktualus autotransporto priemonių, jų dalių ir komponentų gamintojams, taip pat iš esmės aktualus įgaliotosioms eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo įmonėms.

3.3.1. Atliekų prevencija ir tvarkymas

GAVP yra parengti bendrą organizacijos atliekų tvarkymo strategiją, kurioje būtų nustatyti bendrieji atliekų mažinimo tikslai, ir taikyti ją veiklos vietose pagal individualius atliekų tvarkymo planus, kuriais užtikrinama, kad operacijų metu susidarytų kuo mažiau atliekų, ir sudaromos strateginės partnerystės siekiant surasti rinkas likusiai atliekų daliai.

Veiksminga organizacijos atliekų tvarkymo strategija siekiama išvengti galutinio šalinimo, laikantis atliekų hierarchijos principo ⁽⁸⁾, t. y. pirmumo tvarka:

- mažinamas atliekų kiekis iš anksto planuojant, ilginant gaminio naudojimo iki tol, kol jis tampa atliekomis, laiką, tobulinant gamybos būdus ir tvarkant tiekimo grandinės atliekas,
- pakartotinai panaudojamos esamos formos medžiagos,
- perdirbama, įgyvendinant šiuos procesus:
 - atliekų surinkimą ir atskyrimą,
 - susidarančių atliekų kiekio matavimą ir stebėseną,
 - procedūras ir metodikas,

⁽⁸⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančia kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3), vadinamąja Atliekų pagrindų direktyva, nustatoma atliekų mažinimo ir tvarkymo veiksmų pirmumo tvarka. Tai vadinamoji atliekų hierarchija. Joje didžiausią prioritetą turi atliekų prevencija, po jos – atliekų pakartotinis naudojimas, toliau – perdirbimas, o po jo – energijos gavimas iš atliekų frakcijų, kurių išvengti, pakartotinai panaudoti ar perdirbti neįmanoma. Galiausiai atliekų šalinimas gali būti svarstomas tik tuomet, kai nė vienas iš pirmiau nurodytų kelių neįmanomas.

- atliekų logistikos užtikrinimą,
- partnerystę ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą,
- gaunama energija iš atliekų jas deginant ar pažangesniais būdais.

Taikomumas

Ribota vietos perdirbimo infrastruktūra ir atliekų šalinimo reglamentavimas tam tikruose regionuose gali kliudyti neatiduoti atliekų į sąvartyną. Tais atvejais svarbus atliekų tvarkymo plano aspektas yra bendradarbiavimas su vietos suinteresuotaisiais subjektais.

Renkantis tinkamiausias atliekų tvarkymo galimybes reikia atsižvelgti į logistiką, taip pat medžiagų savybes ir ekonominę vertę.

Gali būti, kad mažosioms ir vidutinėms įmonėms su tam tikrais atliekų mažinimo būdais susijusios kapitalo išlaidos bus per didelės, nes gali reikėti naujos įrangos, mokymo ar programinės įrangos.

Galiausiai, didelio užmojo tikslai, kaip antai visai neatiduoti atliekų į sąvartyną, tam tikruose objektuose gali būti nepasiekiami, priklausomai nuo gamykloje vykdomų procesų vertikaliosios integracijos laipsnio.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i19) Susidarančių atliekų kiekis funkciniam vienetui (kg funkciniam vienetui)	
i20) Pavojingų atliekų susidarymas funkciniam vienetui (kg funkciniam vienetui)	
i21) Į konkrečius srautus, įskaitant perdirbimo, energijos gavimo ir sąvartyno, nukreipiamos atliekos (kg funkciniam vienetui, visų atliekų procentinė dalis).	b12) Nustatyti atliekų tvarkymo planai [visose veiklos vietose]
i22) Nustatyta ir įgyvendinta visa apimanti atliekų strategija, kurioje numatyta stebėseną ir tobulinimo uždaviniai (taip / ne)	b13) Visa gamyba ir negamybinė veikla / visos veiklos vietos be atliekų, atiduodamų į sąvartyną
i23) [Organizacijoms, vykdančioms veiklą ne vienoje vietoje] Veiklos vietų, kuriose taikomi pažangaus atliekų tvarkymo planai, skaičius	
i24) [Organizacijoms, vykdančioms veiklą ne vienoje vietoje] Veiklos vietų, iš kurių visai neatiduodama atliekų į sąvartyną, skaičius	

3.4. Vandens išteklių valdymo GAVP

Šis skirsnis aktualus autotransporto priemonių, jų dalių ir komponentų gamintojams. Pagrindiniai principai taip pat iš esmės aktualūs ir įgaliotoms netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonėms.

3.4.1. Vandens naudojimo strategija ir valdymas

Vandens išteklių valdymas yra vis didesnę susirūpinimą keliantis klausimas, paprastai tipinėse aplinkosaugos vadybos sistemose išsamiai nenagrinėjamas. Todėl GAVP yra įgyvendinti stebėseną ir atlikti vandens išteklių valdymo klausimų peržiūrą pagal pripažintą konsoliduotą vandens išteklių valdymo sistemą, kuri organizacijai užtikrina galimybę:

- įvertinti vandens naudojimą ir nuotekų išleidimą,
- įvertinti riziką, susijusią su vietos vandens baseiniais ir tiekimo grandine,
- sukurti planą, kaip naudoti vandenį efektyviau ir pagerinti nuotekų išleidimą,
- bendradarbiauti su tiekimo grandinės ir kitomis organizacijomis,

- užtikrinti organizacijos ir kitų subjektų atskaitomybę,
- pranešti rezultatus.

Taikomumas

Vandens išteklių valdymas yra glaudžiai susijęs su konkrečia vieta: toks pat vandens vartojimas gali labai suvaržyti turimus vandens išteklius regionuose, kuriuose vandens mažai, o ten, kur jo pakankamai, nekelti jokios rizikos. Todėl įmonių pastangos valdyti vandens išteklius turi būti proporcingos vietos padėčiai.

Atliekant išsamų poveikio vandens ištekliams vertinimą gali būti sunku surinkti pakankamai duomenų. Todėl organizacijos savo pastangas turėtų sutelkti į procesus, sritis ir gaminius, kuriems reikia daug vandens, taip pat tose vietovėse, kuriose yra didelė vandens trūkumo rizika.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i25) Vandens sąnaudos funkciniam vienetui (m ³ funkciniam vienetui)	b14) Vandens strategijos taikymas naudojant pripažintą priemonę, pvz., „CEO Water Mandate“, kurioje integruotas vandens stygiaus vertinimas
i26) Veiklos vietos, kuriose atlikta vandens strategijos peržiūra (veiklos vietų / operacijų procentinė dalis)	b15) Matuojamos kiekvienos veiklos vietos ir kiekvieno proceso vandens sąnaudos, jei tinkama, naudojant automatizuotą programinę įrangą
i27) Veiklos vietos, kuriose vykdoma vandens naudojimo stebėseną (procentinė dalis)	
i28) Veiklos vietos, kuriose atskirai vykdoma vandens naudojimo gamybos procesams ir sanitariniams tikslais stebėseną (procentinė dalis)	

3.4.2. Vandens taupymo galimybės automobilių gamyklose

GAVP yra kuo labiau sumažinti vandens suvartojimą visuose objektuose, reguliariai peržiūrėti vandens naudojimo efektyvumo priemones ir užtikrinti, kad dauguma metodų ir įrenginių būtų priskiriami prie labai efektyvių.

Vandens taupymo potencialą visoje gamykloje ⁽⁹⁾ galima išnaudoti šiomis priemonėmis:

- vengti naudoti vandenį:
 - iššluoti plotus prieš plaunant žarna,
 - pašalinti nuotėkius,
 - naudoti žiedinių-skystinių vakuuminių siurblių alternatyvas,
- mažinti vandens naudojimą:
 - didinti operacijų efektyvumą,
 - vandentiekio linijoje įrengti srauto ribotuvus,
 - skalavimo / plovimo žarna purkštuvuose naudoti efektyvius purškimo antgalius,
 - naudoti plovimo laikmačius,

⁽⁹⁾ Šioje GAVP konkrečiai neaprašomi dažymo cechai (kuriuose galima sutaupyti daug vandens), nes tinkamos gairės jau pateiktos atitinkamuose geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniuose dokumentuose (paviršiaus apdorojimo organiniais tirpikliais bei metalų ir plastikų paviršių apdorojimo).

- įrengti efektyviai vandenį naudojančią įrangą darbuotojams skirtose buitinėse patalpose,
- naudoti ultragarsinio valymo procesus,
- skalauti prieš srovę,
- skalauti tarp etapų.

Taikomumas

Vandens taupymo įtaisai plačiai taikomi ir, jei tinkamai parenkami ir įrengiami, neblogina veiksmingumo.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i25) Vandens sąnaudos funkciniam vienetui (m^3 funkciniam vienetui) i29) Operacijų esamose veiklos vietose, kuriose įrengti sanitariniai vandens taupymo įtaisai ir procesai, dalis (procentais) i30) Naujų veiklos vietų, kuriose pagal projektą įrengti vandens taupymo įtaisai ir procesai, dalis (procentais)	b16) Visos naujos veiklos vietos projektuojamos su sanitariniais vandens taupymo įtaisais ir visos esamos veiklos vietos modernizuojamos laipsniškai diegiant vandens taupymo įrenginius

3.4.3. Vandens recirkuliacija ir lietaus vandens surinkimas

GAVP yra vengti naudoti šviežią vandenį ar visai jo nenaudoti procesuose, kuriuose tai nebūtina, taip pat didinti pakartotinį naudojimą likusiems poreikiams tenkinti.

Geriamąjį vandenį arba šviežią vandenį daugelyje naudojimo sričių, pvz., aušinti, tualetams ir pisuarams skalauti, transporto priemonėms ir komponentams plauti ir ne pasėliams laistyti, galima pakeisti surinktu lietaus vandeniu arba kitur panaudotu vandeniu.

Įrengiant tokias sistemas paprastai reikia šių elementų:

- nuotekų perdirbimo sistemoms:
 - pirminio valymo rezervuarų,
 - valymo sistemos,
 - siurblių,
- lietaus vandens surinkimo sistemoms:
 - surinkimo ploto,
 - tekėjimo sistemos,
 - kaupimo įtaiso,
 - skirstymo sistemos.

Taikomumas

Apytakinio vandens tiekimo sistemos gali būti projektuojamos visuose naujuose pastatuose. Esamų pastatų modernizavimas yra brangus ir gali būti nepraktiškas, nebent vykdoma kapitalinė pastato renovacija.

Lietaus vandens surinkimo sistemų ekonominis pagrįstumas labai priklauso nuo klimato.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i25) Vandens sąnaudos funkciniam vienetai (m^3 funkciniam vienetai)	b17) Igyvendinta uždaro kontūro vandens recirkuliavimo sistema, kurioje recirkuliuojamas vanduo, kai įmanoma, sudaro bent 90 %
i31) Įrengta nuotekų recirkuliavimo sistema (taip / ne)	b18) 30 % vandens poreikio patenkinama naudojant surinktą lietaus vandenį (regionuose, kur pakanka lietaus)
i32) Įrengta lietaus vandens recirkuliavimo sistema (taip / ne)	
i33) Metinės lietaus vandens ir pakartotinai panaudojamo vandens sąnaudos (m^3 per metus)	
i34) Bendro vandens poreikio, tenkinamo naudojant surinktą lietaus vandenį arba pakartotinai naudojant vandenį, procentinė dalis	

3.4.4. Žalieji stogai paviršinėms nuotekoms tvarkyti

GAVP yra įrengti žaliuosius stogus arba atitinkamai modernizuoti esamus stogus pramoninės veiklos vietose, visų pirma aplinkosaugos požiūriu pažeidžiamose vietovėse, kuriose svarbu valdyti lietaus vandens nutėkėjimą.

Žaliųjų stogų įrengimas ten, kur tai įmanoma dėl konstrukcijos, gali padėti siekti šių tikslų:

- potvynių, ypač dėl ekstremalių meteorologinių reiškinių, mažinimas,
- stogo naudojimo laiko pailginimas (mažesnės medžiagų sąnaudos),
- izoliacinis poveikis (mažesnės oro kondicionavimo energijos sąnaudos),
- biologinės įvairovės išsaugojimas,
- vandens kokybės gerinimas.

Taikomumas

Žalieji stogai taikytini daugeliui esamų ir naujų pastatų konstrukcijų, tačiau praktikoje vietovių, kuriose būtų tinkama plačiai diegti šį sprendimą, yra nedaug. Apribojimai, be kitų dalykų, yra faktinė audrų rizika; pastato konstrukcijos apribojimai; saulės šviesa; drėgmė; hidroizoliacija; esamos stogų sistemos ir surinkto lietaus vandens tvarkymas.

Be to, tokį stogo panaudojimą reikia vertinti atsižvelgiant į kitas aplinkosaugos požiūriu naudingas galimybes, kaip antai saulės energijos (šiluminės, fotovoltinės) sistemų įrengimas ir dienos šviesos panaudojimas patalpoms apšviesti.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i35) Žaliesiems stogams įrengti tinkamų veiklos vietų, kuriose žalieji stogai įrengti, procentinė dalis	—
i36) Žaliojo stogo mirklumas: sulaikomo vandens dalis (procentais), nutekančio vandens kiekis (m^3)	
i37) Vėsinamasis poveikis: energijos poreikio orui kondicionuoti sumažėjimas (MJ)	
i38) Kokybiniai biologinės įvairovės rodikliai (pvz., stoge gyvenančių rūšių skaičius), priklausomai nuo vietos sąlygų	

3.5. Biologinės įvairovės valdymo GAVP

Šis skirsnis aktualus autotransporto priemonių, jų dalių ir komponentų gamintojams. Pagrindiniai principai taip pat iš esmės aktualūs ir įgaliotoms netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonėms.

3.5.1. Ekosistemų ir biologinės įvairovės valdymo visoje vertės grandinėje peržiūra ir strategija

GAVP yra atlikti ekosistemų valdymo peržiūrą, kad būtų galima aiškiai suprasti ekosisteminių paslaugų poveikį visoje vertės grandinėje, ir bendradarbiauti su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais siekiant kuo labiau sumažinti galimų problemų.

Organizacijos gali taikyti metodikas, pvz., Pasaulio išteklių instituto kartu su Pasaulio verslo darnaus vystymosi taryba parengtą „Corporate Ecosystem Services Review“, kurią sudaro penki etapai:

- taikymo srities parinkimas,
- prioritetinių ekosisteminių paslaugų identifikavimas (kokybinis),
- prioritetinių paslaugų tendencijų analizė,
- verslo rizikos ir galimybių identifikavimas,
- strategijų parengimas.

Taikomumas

Ekosistemos peržiūras gali lengvai įgyvendinti visų dydžių įmonės, kurių tiekimo grandinės detalumas ir gylis įvairūs. Išdėstyti metodai apima biologinės įvairovės valdymo integravimą į organizacijos (aplinkosaugos) valdymo planą ir todėl gali būti lengvai susieti su daugeliu kitų esamų įmonės procesų ir analizės metodų, kaip antai gyvavimo ciklo vertinimais, žemės valdymo planais, ekonominio poveikio vertinimais, įmonės ataskaitų teikimu ir tvarumo vertinimais.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i39) Ekosisteminių paslaugų vertinimo metodikų taikymas vertės grandinėje (taip / ne arba aprėpiama procentinė dalis)	b19) Visoje vertės grandinėje atlikta aukšto lygio ekosistemų peržiūra, o po jos – detalesnė peržiūra nustatytose didelės rizikos srityse
i40) Pagal prioritetus nustatytos atitinkamos taikymo srities aprėptis (taip / ne arba aprėpiama procentinė dalis)	b20) Bendradarbiaujant su vietos suinteresuotaisiais subjektais ir išorės ekspertais parengtos strategijos siekiant kuo labiau sumažinti problemų nustatytose prioritetinėse tiekimo grandinės srityse

3.5.2. Biologinės įvairovės valdymas veiklos vietos lygmeniu

GAVP yra gerinti tiesioginį poveikį biologinei įvairovei įmonės teritorijoje matuojant, valdant biologinės įvairovės išsaugojimo pastangas ir teikiant jų ataskaitas, bendradarbiaujant su vietos suinteresuotaisiais subjektais.

Gerinant poveikį biologinei įvairovei veiklos vietoje svarbūs trys pagrindiniai etapai:

- biologinės įvairovės matavimas siekiant įvertinti teigiamą ir neigiamą organizacijos poveikį biologinei įvairovei, pvz., sutelkiant dėmesį į žemės naudojimą, poveikį aplinkai ir saugotinas rūšis. Geriausia praktika yra, pvz., vietos biologinės įvairovės arba rizikos analizė, įskaitant aplinkinių plotų vertinimą, ir matavimas pagal rodiklius ir rūšių aprašus,

- valdymas ir bendradarbiavimas su suinteresuotaisiais subjektais: veiklos vietos valdymas siekiant skatinti ir išlaikyti biologinę įvairovę, vykdant ekologines kompensavimo priemones, kartu bendradarbiaujant su biologinės įvairovės srities organizacijomis ir šviečiant darbuotojus bei rangovus,
- ataskaitų teikimas: dalijimasis informacija su suinteresuotaisiais subjektais apie organizacijos veiklą, poveikį ir rezultatus, susijusius su biologine įvairove.

Taikomumas

Dauguma metodų taikomi visuotinai ir gali būti pradėti taikyti veiklos vietoje bet kuriuo veiklos momentu. Esamose veiklos vietose gali būti menkai vietos naujai plėtrai ar jos išvis nebūti, nors kai kuriems sprendimams gali būti panaudoti jau esami paviršiai (žr. 3.4.4 skirsnį).

Viena problema, su kuria susiduria šią GAVP įgyvendinančios organizacijos, yra grėsmė, kad biologinei įvairovei skirti plotai ateityje gali būti apsaugoti, todėl jų nebūtų galima naudoti, pvz., planuojamai ilgalaikiai plėtrai.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i41) Su suinteresuotaisiais subjektais bendrai vykdomų projektų siekiant spręsti biologinės įvairovės klausimus skaičius	b21) Nustatytas išsamus biologinės įvairovės planas, kuriuo užtikrinamas sistemingas biologinės įvairovės klausimų įtraukimas matuojant, stebint ir teikiant ataskaitas
i42) Taikomos procedūros / priemonės siekiant išanalizuoti su biologine įvairove susijusius klientų, suinteresuotųjų subjektų ir tiekėjų atsiliepimus (taip / ne)	b22) Bendradarbiaujama su ekspertais ir vietos suinteresuotaisiais subjektais
i43) Žemės ar kitų plotų, įmonės turimų, nuomojamų ar valdomų saugomose teritorijose arba labai didelės biologinės įvairovės vertės vietovėse ar greta jų, aprašas (m ²)	
i44) Nustatytas biologinei įvairovei nekenkiančio įmonės turimos, nuomojamos ar valdomos teritorijos ar kitų zonų apželdinimo planas (taip / ne)	
i45) Biologinės įvairovės indeksas (parengiamas pagal vietos sąlygas)	

3.6. Vertės grandinės valdymo ir kūrimo GAVP

Šis skirsnis aktualus autotransporto priemonių, jų dalių ir komponentų gamintojams.

3.6.1. Skatinimas gerinti aplinkos apsaugą visoje vertės grandinėje

GAVP yra reikalausti, kad visi pagrindiniai tiekėjai taikytų sertifikuotas aplinkosaugos vadybos sistemas, nustatytų aplinkosaugos kriterijų tikslus ir vykdytų didelės rizikos tiekėjų auditą siekiant užtikrinti atitiktį. Tai grindžiama tiekėjų mokymu ir bendradarbiavimu su jais siekiant užtikrinti, kad jų aplinkosauginis veiksmingumas gerėtų.

Pirmaujančios organizacijos stengiasi gerinti savo tiekimo grandinės aplinkosauginį veiksmingumą šiomis priemonėmis:

- seka medžiagas naudodamosi IMDS (Tarptautine medžiagų duomenų sistema),

- reikalauja, kad tiesioginiai tiekėjai taikytų sertifikuotas arba patikrintas aplinkosaugos vadybos sistemas,
- nustato aplinkosaugos gerinimo tikslus ir bendradarbiauja su 1 lygmens tiekėjais, kaip tuos tikslus pasiekti (paprastai: mažinant atliekų ir daugiau jų perdirbant; mažinant energijos sąnaudas ir išmetamo CO₂ kiekį; didinant tvarių medžiagų procentą perkamuose komponentuose; ir gerinant biologinę įvairovę),
- remia tiekėjų pastangas gerinti savo poveikį aplinkai,
- stebi ir užtikrina vykdymą.

Taikomumas

Daugelis pirminės įrangos gamintojų reikalauja, kad visi jų 1 lygio tiekėjai sutiktų laikytis to paties bendrojo aplinkosaugos elgesio kodekso, įtraukiamo į pirkimo susitarimus. Iš pradžių gali būti naudinga sutelkti dėmesį į 1 lygmens tiekėjus, kuriems tenka didžiausia viso pirkimo biudžeto dalis arba kurių poveikis aplinkai yra didžiausias. 1 lygmens tiekėjų auditui reikia didelių pastangų ir panašų, kad jį gali įgyvendinti tik didesnės organizacijos, kurios jau praktiškai atidžiai tikrina tiekėjų veiklą. Ilgesniu metu laikotarpiu reikalavimai gali būti pradėti taikyti ir kitiems tiekėjams.

Kalbant apie šios geriausios praktikos taikomumą patiems 1 lygmens tiekėjams, o ne pirminės įrangos gamintojams, tiekėjai turėtų atsižvelgti į svertų poveikį, kurį organizacija gali panaudoti siekdama pakopomis taikyti reikalavimus savo tiekėjams, turėdami omenyje savo dydį arba perkamąją galią ir santykinę svorį savo tiekėjų portfelyje.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i46) 1 lygmens (tiesioginių) tiekėjų, kurie, remiantis vidaus arba išorės auditu, laikosi reikalaujamų standartų, dalis (pagal skaičių arba pagal pirkimo biudžetą / vertę) procentais	b23) Visų pagrindinių tiekėjų reikalaujama taikyti aplinkosaugos vadybos sistemą, kad būtų galima su jais sudaryti pirkimo susitarimus
i47) Tiesioginiams didelės rizikos tiekėjams išsiųsti įsivertinimo klausimynai (taip / ne)	b24) Aplinkosaugos kriterijai nustatomi visose pirkimo susitarimų poveikio aplinkai srityse
i48) Organizuojamas tiesioginių tiekėjų tobulinimasis ir mokymas (taip / ne)	b25) Visiems tiesioginiams tiekėjams nusiunčiami įsivertinimo klausimynai, o klientai arba trečiosios šalys atlieka didelės rizikos tiekėjų auditą
	b26) Vykdomas tiesioginių tiekėjų rengimas ir mokymas
	b27) Nustatytos vykdymo užtikrinimo procedūros, susijusios su reikalavimų nesilaikymu

3.6.2. Bendradarbiavimas su tiekėjais ir vartotojais siekiant sumažinti pakuočių

GAVP yra mažinti ir pakartotinai naudoti medžiagų ir sudedamųjų dalių tiekimo pakuotes.

Ši geriausia praktika grindžiama šiais principais:

- mažinti nebūtinių pakuočių, kartu užtikrinant tinkamas funkcines savybes (dalių vientisumas, prieinamumas),
- tirti alternatyvias pakuočių medžiagas, kurioms reikia mažiau išteklių arba kurias lengviau pakartotinai panaudoti / perdirbti,

- plėtoti tuščių pakuočių grąžinimo tiekėjams ir surinkimo iš klientų uždaroje grandinėje logistiką,
- tirti alternatyvaus vienkartinį pakuočių panaudojimo galimybes siekiant nukreipti jas iš šalinimo srauto (perkelti į aukštesnį atliekų hierarchijos ⁽¹⁰⁾ lygmenį).

Taikomumas

Šie principai plačiai taikytini visoms šiuo metu naudojamoms pakuotėms. Konkretų inovacinių sprendimų įgyvendinamumą ribos tiekėjų arba klientų noras bendradarbiauti taikant sistemą.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i20) Susidarančių atliekų kiekis funkciniam vienetui (kg funkciniam vienetui)	—
i49) Susidarančių pakuočių atliekų kiekis funkciniam vienetui (kg funkciniam vienetui)	
i50) Pakuočių atliekų susidarymas vienoje veiklos vietoje arba techninės priežiūros grupėje (kg veiklos vietai, kg techninės priežiūros grupei)	

3.6.3. Projektavimas užtikrinant tvarumą panaudojant gyvavimo ciklo analizę

Gyvavimo ciklo analizė padeda nustatyti galimus patobulinimus ir kompromisus dėl skirtingo poveikio aplinkai, taip pat padėti išvengti aplinkosaugos naštos perkėlimo iš vienos produkto gyvavimo ciklo dalies į kitą.

GAVP yra projektavimo etape atlikti išsamią gyvavimo ciklo analizę, kad būtų galima nustatyti konkrečius įvairaus poveikio aplinkai gerinimo tikslus ir užtikrinti, kad šie tikslai būtų pasiekti, remti sprendimų priėmimą naudojantis gyvavimo ciklo analizės priemonėmis, siekiant:

- užtikrinti išteklių tvarumą,
- užtikrinti, kad gamybai ir vežimui būtų naudojama kuo mažiau išteklių,
- užtikrinti, kad naudojimo etape būtų naudojama kuo mažiau išteklių,
- užtikrinti tinkamą gaminio ir komponentų patvarumą,
- užtikrinti galimybę išardyti gaminį, atskirti ir išgryninti medžiagas,
- užtikrinti galimybę palyginti įvairių rūšių judumo koncepcijas.

Taikomumas

Iš esmės gyvavimo ciklo analizės metodo taikomumas siekiant gauti informacijos transporto priemonės lygmenys, taip pat atskirų dalių ir medžiagų, projektavimo sprendimams priimti yra neribotas. Tačiau daugumai mažųjų ir vidutinių įmonių trūksta praktinės patirties ir išteklių, kad galėtų patenkinti prašymus pateikti informaciją apie gyvavimo ciklo aplinkosauginį veiksmingumą, todėl gali prireikti papildomos paramos.

Be to, dabartinės gyvavimo ciklo analizės metodikos yra ribotos, nes į tam tikras poveikio kategorijas, pvz., biologinės įvairovės nykimą ir netiesioginį poveikį dėl žemės ūkio gamybos perkėlimo, jose tinkamai neatsižvelgiama.

⁽¹⁰⁾ Žr. 3.3.1 skirsnį.

Gyvavimo ciklo analizė gali būti neveiksminga priemonė įvairių pirminės įrangos gamintojų transporto priemonėms palyginti, nes ribos, parametrai ir naudojami duomenų rinkiniai gali labai skirtis, net vadovaujantis ISO standartų gairėmis. Iš pradžių rengiant šią priemonę tokio tikslo net nebuvo nustatyta. Tačiau kaip ir aplinkosaugos vadybos sistemų, pvz., EMAS, atveju gyvavimo ciklo analizė yra labai naudinga norint išmatuoti, kiek įmonė gali pagerinti savo gaminių aplinkosauginį veiksmingumą, paprastai palyginant transporto priemonę su jos pirmtake toje pačioje gaminių serijoje.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i51) Atliekama pagrindinių gaminių serijų gyvavimo ciklo analizė siekiant pagrįsti projektavimo ir plėtros sprendimus (taip / ne)	b28) Atlikta pagrindinių gaminių serijų gyvavimo ciklo analizė pagal standartus ISO 14040:2006 arba lygia-verčius standartus
i52) Naujų pagrindinių gaminių serijų modelių projektų aplinkosauginių rodiklių (išmetamo CO ₂ kiekis, energijos suvartojimas, tarša ir kt.) pagerinimas, palyginti su ankstesnio modelio projektais (procentinė dalis)	b29) Nustatyti tikslai siekiant užtikrinti, kad naujų transporto priemonių modelių poveikis aplinkai nuolat gerėtų
i53) Atliktas įvairių rūšių judumo koncepcijų palyginimas (taip / ne)	

3.7. Restauravimo GAVP

Šis skirsnis aktualus autotransporto priemonių, jų dalių ir komponentų gamintojams.

3.7.1. Bendroji geriausia komponentų restauravimo praktika

Didesnis restauravimo lygis labai padeda taupyti medžiagas ir energiją.

GAVP yra didinti restauravimo veiklos mastą, nustatyti procedūras, kuriomis būtų užtikrinama aukšta restauruotų dalių kokybė, kartu mažinant poveikį aplinkai ir plečiant veiklą, kad ji apimtų daugiau komponentų.

Taikomumas

Paprastai perspektyvus yra didesnės perpardavimo vertės gaminių restauravimas, o kai kurių komponentų rinkos jau yra brandžios (pvz., starterių, kintamosios srovės generatorių ir t. t.). Kitų sričių (pvz., elektros ir elektroninės įrangos), kurių komponentai daug sudėtingesni, rinkos dar tik pradeda formuotis ir jų augimo potencialas didelis. Restauravimas taip pat gali būti naudingas tais atvejais, kai ankstesnės kartos gaminiai nebegaminami, bet jų vis dar yra rinkoje ir būtina vykdyti jų techninę priežiūrą.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i54) Restauravimo lygis (masė vienam komponentui procentais)	—
i55) Bendras restauravimo lygis (atnaujinamų komponentų procentinė dalis)	

4. NETINKAMŲ EKSPLOATUOTI TRANSPORTO PRIEMONIŲ TVARKYMO SEKTORIAUS GERIAUSIA APLINKOSAUGOS VADYBOS PRAKTIKA, APLINKOSAUGINIO VEIKSMINGUMO RODIKLIAI IR PAŽANGOS KRITERIJAI

4.1. NETP surinkimo GAVP

Šis skirsnis aktualus įgaliotosioms netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonėms.

4.1.1. Komponentų ir medžiagų priėmimo tinklai

GAVP yra diegti veiksmingus priėmimo tinklus siekiant padidinti pakartotinio naudojimo, perdirbimo ir atgavimo lygį, kurį ekonomiškai įmanoma pasiekti tvarkant NETP. Tai apima platų įvairių pramonės subjektų bendradarbiavimą siekiant susigrąžinti komponentus, kai įmanoma, konsolidavimą su kitais atliekų srautais, taip pat mokymą ir paramą.

Pirmaujančios patvirtintos apdorojimo įmonės įgyvendino geriausią praktiką, įgyvendindamos šias priemones:

- bendradarbiavimą su pramonės subjektais: siekiant koordinuoti komponentų ir medžiagų sekimą, rinkimą ir transportavimą bei užtikrinti, kad grandinės dalyviams būtų sukurtos tinkamos paskatos,
- gaminių grąžinimo valdymą ir (arba) skatinimą,
- konsolidavimą su kitais atliekų srautais, siekiant sumažinti administracinę naštą ir kaupti patirtį,
- teikti techninę paramą ir didinti sąmoningumą.

Taikomumas

Panašu, kad didžiausias naudos aplinkai didinimo potencialas yra ribotos eksploatavimo trukmės pažangių technologijų gaminių (kaip antai hibridinių ar elektrinių transporto priemonių baterijų), taip pat dalių ir (arba) medžiagų, kurių išmontavimas yra finansiškai mažiau patraukus (pvz., plastikinių ir stiklinių komponentų), surinkimas. Su gaminių grąžinimo valdymu / skatinimu susijusių alternatyvių verslo modelių taikomumas (jei taikytina apskritai) priklauso nuo vietos reglamentavimo, klientų bazės, geografinės sklaidos ir susijusio gaminio tipo.

Kai kuriose valstybėse narėse priėmimo schemoms gali tekti konkuruoti su neformaliu NETP išmontavimo sektoriumi.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i56) Per NETP tinklus susigrąžintų konkrečių gaminių arba medžiagų dalis (%)	b30) Bendradarbiaujama ir užmegzta partnerystė su vietos / nacionalinėmis organizacijomis siekiant įgyvendinti priėmimo tinklus

4.2. NETP tvarkymas

Šis skirsnis aktualus įgaliosioms netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonėms.

4.2.1. Sustiprintas teršalų šalinimas iš transporto priemonių

GAVP yra privaloma tvarka kruopščiai šalinti teršalus iš transporto priemonių, kai įmanoma, naudojant specialiai suprojektuotą įrangą. Aplinkosaugos aspektai yra susiję dirvožemio ir vandens tarša, tačiau taip pat ir su medžiagų susigrąžinimo pakartotinai naudoti ir perdirbti galimybėmis.

Geriausia praktika – turėti veiksmingas teršalų šalinimo sistemas, kaip antai:

- įrangą, kuria saugiai pragręžiami degalų bakai ir hidraulinio būdu pašalinami degalai,
- alyvos, hidraulinių skysčių ir t. t. išleidimo ir surinkimo, taip pat alyvos šalinimo iš amortizatorių įrangą,
- įrankius kataliziniam keitikliui pašalinti,
- oro kondicionavimo sistemos dujų šalinimo ir saugaus laikymo įrangą,
- saugos oro pagalvių detonacijos įrangą ir

— saugos diržų įtempiklių pašalinimo įrangą

arba taikyti alternatyvius metodus tam pačiam teršalų šalinimo lygiui pasiekti.

Taikomumas

Teršalų šalinimo lygis priklausys nuo to, ar netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo objektas specializuojasi tvarkyti tam tikro tipo (pvz., tam tikro dydžio) transporto priemones. Taip pat reikės tam tikrų kitų veiksmų, pvz., tam tikrais atvejais – komercinių teršalų šalinimo mašinų arba tinkamų laikymo ir valymo įrenginių, kad teršalai būtų šalinami nekeliant pavojaus aplinkai.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i57) Komponentų išmontavimo norma (procentinė dalis)	b31) Organizacijoje taikoma sertifikuota kokybės valdymo sistema
i58) Skysčių perdirbimo norma (procentinė dalis)	
i59) Įrengta komercinė teršalų šalinimo mašina arba lygiaverčių funkcinių savybių įranga (taip / ne)	
i60) Teršalų šalinimo normoms stebėti naudojami masės balanso metodai (taip / ne)	
i61) Priimta kokybės valdymo sistema (taip / ne)	

4.2.2. Bendroji geriausia plastikinių ir kompozitinių dalių tvarkymo praktika

Yra du pagrindiniai plastikinių ir kompozitinių dalių tvarkymo būdai: i) komponentų išmontavimas ir perdirbimas; ii) perdirbimas po smulkinimo proceso. Santykiniai šių metodų privalumai ir trūkumai daugiausia priklauso nuo NETP apdorojimo technologijų prieinamumo ir veiksmingumo.

Todėl GAVP yra pagal konkrečią informaciją, susijusią su plastikinėmis ir kompozitinėmis dalimis, įvertinti privalumus ir trūkumus. Pirmajai organizacijos nustatė atrinktų komponentų uždarojo ciklo grąžinamąjį perdirbimą ir toliau plėtoja naujas sritis, kad padidintų savo transporto priemonių perdirbimo lygį.

Taikomumas

Geriausia praktika taikytina ir perdirbimo prieš smulkinimą procesui, ir perdirbimo po smulkinimo procesui.

Susiję aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai ir pažangos kriterijai

Aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai	Pažangos kriterijai
i62) Nustatant optimalius medžiagų kelius priklausomai nuo vietos veiksmų, atsižvelgiama į gyvavimo ciklo analizės rezultatus (taip / ne)	—
i63) Komponentų, tvarkomų pagal optimalų metodą, nustatytą atlikus gyvavimo ciklo analizę, dalis (procentais)	

5. REKOMENDUOJAMI PAGRINDINIAI SEKTORIAUS APLINKOSAUGINIO VEIKSMINGUMO RODIKLIAI

Toliau esančioje lentelėje išvardyti pagrindiniai automobilių gamybos sektoriaus aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai, su jais susiję pažangos kriterijai ir nuorodos į atitinkamus GAVP pavyzdžius. Jie sudaro visų 3 ir 4 skirsniuose nurodytų rodiklių pogrupį.

Nr.	Rekomenduojamas rodiklis	Bendras vienetas	Pagrindinė tikslinė grupė	Trumpas aprašas	Rekomenduojamas žemiausias stebėsenos lygmuo	Susijęs pagrindinis EMAS rodiklis ⁽¹⁾	Pažangos kriterijus	Susijusi geriausia aplinkosaugos vadybos praktika ⁽²⁾
AUTOMOBILIŲ GAMYBA								
1	Veiklos vietų, kuriuose įgyvendinta pažangi aplinkosaugos vadybos sistema, dalis	Objektų ir (arba) operacijų procentinė dalis	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Veiklos vietų, kuriuose įdiegta pažangi aplinkosaugos vadybos sistema (pvz., registruota EMAS arba pagal ISO 14001 sertifikata ir kaip aprašyta GAVP), skaičius, padalytas iš bendro veiklos vietų skaičiaus	Įmonės lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas Medžiagų naudojimo efektyvumas Vanduo Atliekos Biologinė įvairovė Išmetamieji teršalai	Pažangi aplinkosaugos vadybos sistema visuotinai įgyvendinta visose gamybos vietose	GAVP 3.1.1
2	Objektų, kuriuose įdiegtos detalios energijos stebėsenos sistemos, skaičius	Objektų ir (arba) operacijų skaičius Objektų ir (arba) operacijų procentinė dalis	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Objektų, kuriuose įdiegtos detalios energijos naudojimo stebėsenos sistemos, skaičius. Taip pat gali būti išreiškiami kaip visų įmonės objektų skaičiaus dalis	Įmonės lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas	Konkretūs energijos naudojimo valdymo planai įgyvendinti visose veiklos vietose Veiklos vietoje įgyvendinta detali kiekvieno proceso stebėseną Gamykloje įgyvendintos energijos naudojimo valdymo priemonės, pvz., išjungti energijos tiekimą į tam tikras gamyklos zonas ne gamybos laikotarpiu veiklos vietose, kuriose įdiegta detali stebėseną	GAVP 3.2.1

Nr.	Rekomenduojamas rodiklis	Bendras vienetas	Pagrindinė tikslinė grupė	Trumpas aprašas	Rekomenduojamas žemiausias stebėsenos lygmuo	Susijęs pagrindinis EMAS rodiklis (1)	Pažangos kriterijus	Susijusi geriausia aplinkosaugos vadymų praktika (2)
3	Bendros energijos sąnaudos funkciniam vienetai	kWh funkciniam vienetai per metus	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Gamybos vietoje per metus su-naudojamos energijos (šilumos, šaltio ir elektros energijos) kiekis, padalytas iš pasirinkto funkcinio vieneto (pvz., pagamintų automobilių skaičiaus)	Įmonės lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas	—	GAVP 3.2.2
4	Gamybos vietų, kuriose įvertintas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo potencialas ir galimybės, dalis	%	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Gamybos vietų, kuriose įvertintas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo potencialas ir galimybės, skaičius, padalytas iš bendro gamybos vietų skaičiaus	Įmonės lygmuo	Išmetamieji teršalai	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo potencialas ir galimybės įvertinti visose gamybos vietose Laikomasi politikos, kuria skatinama gerinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą	GAVP 3.2.3
5	Veiklos vietos energijos sąnaudų, tenkinamų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, dalis	%	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Suvarotos atsinaujinančiųjų išteklių energijos (įskaitant ir vietoje pasigaminatą, ir pirktą energiją) kiekis, padalytas iš bendro veiklos vietoje suvarotos energijos kiekio	Įmonės lygmuo	Išmetamieji teršalai	Teikiamos energijos sąnaudų ataskaitos, deklaruojama naudojant iškastinį kurą ir jo nenaudojant pagamintos energijos dalis	GAVP 3.2.3
6	Apsvietimo įrangos suvarotos energijos kiekis	kWh per metus	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Per metus apšvietimui suvarotos energijos kiekis, matuojamas objekto lygmeniu	Objekto lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas Išmetamieji teršalai	—	GAVP 3.2.4

Nr.	Rekomenduojamas rodiklis	Bendras vienetas	Pagrindinė tikslinė grupė	Trumpas aprašas	Rekomenduojamas žemiausias stebėsenos lygmuo	Susijęs pagrindinis EMAS rodiklis (')	Pažangos kriterijus	Susijusi geriausia aplinkosaugos vadymso praktika (')
7	Geresnio išdėstymo, taupaus apšvietimo įgyvendinimas	Apšviestų veiklos vietos plotų procentinė dalis Visų veiklos vietų procentinė dalis	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Įgaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Geresnis išdėstymas ir taupaus apšvietimo sistemos įgyvendinimas visame objekte	Objekto lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas Išmetamieji teršalai	Visose veiklos vietose įgyvendinti taupiausio apšvietimo sprendimai, atitinkamys konkrečius darbo vietos reikalavimus	GAVP 3.2.4
8	Zoninio apšvietimo strategijų įgyvendinimas	Apšviestų veiklos vietos plotų procentinė dalis Visų veiklos vietų procentinė dalis	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Įgaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Apšvietimas valdomas pagal zonų sistemą, t. y. apšvietimas įjungiamas ir išjungiamas atsižvelgiant į reikalavimus ir asmenų buvimą kiekviename objekto plote.	Objekto lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas Išmetamieji teršalai	Remiantis geriausios praktikos pavyzdžiais suskirstymo zonomis schemas taikomos visose veiklos vietose	GAVP 3.2.4
9	Suspausto oro sistemos elektros energijos sąnaudos vienam tūrio vienetai galutinio naudojimo taške	kWh/Nm ³ tiekiamo suspausto oro esant nustatytam suspausto oro sistemos eksploatavimui slėgiui	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Įgaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Elektros energijos sąnaudos vienam standartiniui kubiniam metrui suspausto oro, tiekiamo galutinio naudojimo taške esant nurodytam slėgiui.	Objekto lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas Išmetamieji teršalai	Suspausto oro sistemos energijos sąnaudos mažesnės nei 0,11 kWh/Nm ³ , kai suspausto oro sistema veikia esant maždaug 6,5 baro slėgiui	GAVP 3.2.5
10	Elektros variklių su įrengta tolydziojo reguliavimo pavarą dalis	%	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Įgaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Variklių su įrengta tolydziojo reguliavimo pavarą skaičius, padalytas iš bendro variklių skaičiaus. Šį rodiklį taip pat galima skaičiuoti kaip elektros variklių su įrengta tolydziojo reguliavimo pavarą elektrinės galios ir visų elektros variklių elektrinės galios santykį.	Objekto lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas Išmetamieji teršalai	—	GAVP 3.2.6

Nr.	Rekomenduojamas rodiklis	Bendras vienetas	Pagrindinė tikslinė grupė	Trumpas aprašas	Rekomenduojamas žemiausias stebėsenos lygmuo	Susijęs pagrindinis EMAS rodiklis (*)	Pažangos kriterijus	Susijusi geriausia aplinkosaugos vadymų praktika (*)
11	Susidaranciu atlieku kiekis funkciniam vienetui	kg funkciniam vienetui	Automobiliu, ju daliu ir komponentu gamintojai Igaliosios netinkamu eksploatauoti transporto priemoniu tvarkymo imones	Bendras susidariusiu atlieku (t. y. pavojingu ir nepavojingu) kiekis, padalytas is pasirinktu funkciniu vienetu (pvz., pagamintu transporto priemoniu) skaiticiaus.	Objekto lygmuo	Atliekos	—	GAVP 3.2.7
12	Nustatyta ir igyvendinta visa apimanti atlieku strategija, kuriuje numatyta stebesena ir tobulinimo uzdaviniai	Taip / ne	Automobiliu, ju daliu ir komponentu gamintojai Igaliosios netinkamu eksploatauoti transporto priemoniu tvarkymo imones	Atlieku tvarkymo strategijos veiklos vietos lygmeniu strategija ir tobulinimo stebesena bei tikslai	Objekto lygmuo	Atliekos	Nustatyti atlieku tvarkymo planai [visose veiklos vietose]	GAVP 3.3.1
13	Atliekos nukreipiamos i konkrečius srautus, iskaitant perdirbimo, energijos gavimo ir savartyno	kg funkciniam vienetui	Automobiliu, ju daliu ir komponentu gamintojai Igaliosios netinkamu eksploatauoti transporto priemoniu tvarkymo imones	Stebimas susidaranciu atlieku kiekis ir registruojami perdirbi, energijai gauti ir šalinti i savartyna stunciami kiekiai	Objekto lygmuo	Atliekos	Visa gamyba ir negamybine veikla / visos veiklos vietos be atlieku, atiduodamu i savartyna	GAVP 3.3.1
14	Vandens snaudos funkciniam vienetui	litrais funkciniam vienetui	Automobiliu, ju daliu ir komponentu gamintojai Igaliosios netinkamu eksploatauoti transporto priemoniu tvarkymo imones	Bendras objekte suvartojamo vandens kiekis, padalytas is pasirinktu funkciniu vienetu (pvz., pagamintu transporto priemoniu) skaiticiaus.	Objekto lygmuo	Vanduo	Vandens strategija taikoma naudojant pripazinta priemone, pvz., „CEO Water Mandate“, kuriuje integruotas vandens stygiaus vertinimas Matuojamas kiekvienoje veiklos vietoje ir kiekviename procese sunaudojamo vandens kiekis, pasirinktinai naudojant automatizuota programine iranga Nustatytos tersalu isleidziamame vandenyje kiekio mazinimo ribines vertes yra grieztesnes nei minimalios teisiniais reikalavimais nustatytosios vertes.	GAVP 3.4.1, 3.4.2 ir 3.4.3

Nr.	Rekomenduojamas rodiklis	Bendras vienetas	Pagrindinė tikslinė grupė	Trumpas aprašas	Rekomenduojamas žemiausias stebėsenos lygmuo	Susijęs pagrindinis EMAS rodiklis (*)	Pažangos kriterijus	Susijusi geriausia aplinkosaugos vadymų praktika (*)
15	Operacijų esamoje veiklos vietoje, kuriose įrengti vandens taupymo įtaisai ir procesai, dalis	%	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Operacijų, atliekamų esamoje veiklos vietoje naudojant modernizuotus vandens taupymo įtaisus ir procesus, skaičius, palyginti su bendru operacijų skaičiumi.	Objekto lygmuo	Vanduo	Visos naujos veiklos vietos projektuojamos su sanitariniais vandens taupymo įtaisais ir visos esamos veiklos vietos modernizuojamos laipsniškai diegiant vandens taupymo įrenginius	GAVP 3.4.2
16	Naujų veiklos vietų, kuriose pagal projektą įrengti vandens taupymo įtaisai ir procesai, dalis	%	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Naujų veiklos vietų, suprojektuotų su vandens taupymo įtaisais, skaičius, palyginti su bendru naujų veiklos vietų skaičiumi	Objekto lygmuo	Vanduo	Visos naujos veiklos vietos projektuojamos su sanitariniais vandens taupymo įtaisais ir visos esamos veiklos vietos modernizuojamos laipsniškai diegiant vandens taupymo įrenginius	GAVP 3.4.2
17	Bendro vandens poreikio, tenkinamo naudojant surinktą lietaus vandenį arba pakartotinai naudojant vandenį, procentinė dalis.	%	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Objekte suvartojamo vandens, kuris jau buvo naudotas gamybos procesuose arba kuris yra surinktas lietaus vanduo, kiekis	Objekto lygmuo	Vanduo	Igyvendinta uždarą kontūrą vandens recirkuliacijos sistema, kurioje recirkuliuojamas vanduo, kai įmanoma, sudaro bent 90 % 30 % vandens poreikio patenkinaama naudojant surinktą lietaus vandenį (tik regionuose, kur pakanka lietaus)	GAVP 3.4.3

Nr.	Rekomenduojamas rodiklis	Bendras vienetas	Pagrindinė tikslinė grupė	Trumpas aprašas	Rekomenduojamas žemiausias stebėsenos lygmuo	Susijęs pagrindinis EMAS rodiklis (*)	Pažangos kriterijus	Susijusi geriausia aplinkosaugos vadymų praktika (*)
18	Ekosisteminių paslaugų vertinimo metodikų taikymas vertės grandinėje	Taip / ne Aprėpiama vertės grandinės dalis %	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai	Taikomas ekosisteminių paslaugų vertinimas vertės grandinėje. Be to, galima apskaičiuoti vertės grandinės dalį, kurioje taikomas ekosisteminių paslaugų vertinimas	Įmonės lygmuo	Biologinė įvairovė	Visoje vertės grandinėje atlikta aukšto lygio ekosistemų peržiūra, o po jos – detalesnė peržiūra nustatytose didelės rizikos srityse Bendradarbiaujant su vietos suinteresuotaisiais subjektais ir išorės ekspertais parengtos strategijos siekiant kuo labiau sumažinti problemų nustatytose prioritetinėse tiekimo grandinės srityse	GAVP 3.5.1
19	Projektų ar bendradarbiavimo su suinteresuotaisiais subjektais atvejų siekiant spręsti biologinės įvairovės klausimus skaičius	Skaičius	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Galima stebėti įvairių vykdomų bendradarbiavimo projektų su vietos suinteresuotaisiais subjektais ir ekspertais, dalyvaujančiais sprendžiant biologinės įvairovės klausimus, skaičių	Objekto lygmuo	Biologinė įvairovė	Nustatytas išsamus biologinės įvairovės planas, kuriuo užtikrinamas sistemingas biologinės įvairovės klausimų įtraukimas matuojant, stebint ir teikiant ataskaitas Bendradarbiaujama su ekspertais ir vietos suinteresuotaisiais subjektais	GAVP 3.5.2

Nr.	Rekomenduojamas rodiklis	Bendras vienetas	Pagrindinė tikslinė grupė	Trumpas aprašas	Rekomenduojamas žemiausias stebėsenos lygmuo	Susijęs pagrindinis EMAS rodiklis (*)	Pažangos kriterijus	Susijusi geriausia aplinkosaugos vadovybės praktika (*)
20	1 lygmens (tiesioginių) tiekėjų, kurie, remiantis vidaus arba išorės auditu, laikosi reikalaujamų standartų, dalis	%	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai	1 lygmens (tiesioginių) tiekėjų, kurie, remiantis vidaus arba išorės auditu, laikosi reikalaujamų standartų, procentinė dalis (pagal skaičių arba pagal perkamų gaminių vertę)	Įmonės lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas Medžiagų naudojimo efektyvumas Vanduo Atliekos Biologinė įvairovė Išmetamieji teršalai	Visų pagrindinių tiekėjų reikalaujama taikyti aplinkosaugos vadovybės sistemą, kad būtų galima su jais sudaryti pirkimo susitarimus Aplinkosaugos kriterijai nustatomi visose pirkimo susitarimų poveikio aplinkai srityse Visiems tiesioginiams tiekėjams nusiunčiami išvertinimo klausimynai, o trečiosios šalys atlieka didelės rizikos tiekėjų auditą Vykdomas tiesioginių tiekėjų rengimas ir mokymas Nustatytos vykdomo užtikrinimo procedūros, susijusios su reikalavimų nesilaikymu	GAVP 3.6.1
21	Susidarančių pakuočių atliekų kiekis funkciniam vienetui	kg funkciniam vienetui	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai	Susidariusių pakuočių atliekų kiekis, padalytas iš pasirinktų funkcinių vienetų (pvz., pagamintų transporto priemonių) skaičiaus	Objekto lygmuo	Atliekos	—	GAVP 3.6.2
22	Atliekama pagrindinių gaminių serijų gyvavimo ciklo analizė siekiant pagrįsti projektavimo ir plėtros sprendimus	Taip / ne	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai	Atliekama pagrindinių gaminių serijų gyvavimo ciklo analizė siekiant pagrįsti projektavimo ir plėtros sprendimus	Įmonės lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas Medžiagų naudojimo efektyvumas Vanduo Atliekos Biologinė įvairovė Išmetamieji teršalai	Atlikta pagrindinių gaminių serijų gyvavimo ciklo analizė pagal standartus ISO 14040:2006 arba lygiavertius standartus	GAVP 3.6.3

Nr.	Rekomenduojamas rodiklis	Bendras vienetas	Pagrindinė tikslinė grupė	Trumpas aprašas	Rekomenduojamas žemiausias stebėsenos lygmuo	Susijęs pagrindinis EMAS rodiklis (*)	Pažangos kriterijus	Susijusi geriausia aplinkosaugos vadymso praktika (*)
23	Naujų pagrindinių gaminių serijų modelių projektų aplinkosauginių rodiklių (išmetamo CO ₂ kiekis, energijos suvartojimas, tarša ir kt.) pagerinimas, palyginti su ankstesnio modelio projektais	%	Automobilių, jų dalių ir komponentų gamintojai	Nustatytas naujų pagrindinių gaminių serijų modelių projektų aplinkosauginių rodiklių (išmetamo CO ₂ kiekis, energijos suvartojimas, tarša ir kt.) pagerinimas, palyginti su ankstesnio modelio projektais. Pagal šį rodiklį stebima, kiek pagerėjo įvairūs gaminių rodikliai	Įmonės lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas Medžiagų naudojimo efektyvumas Vanduo Atliekos Biologinė įvairovė Išmetamieji teršalai	Nustatyti tikslai siekiant užtikrinti, kad naujų transporto priemonių modelių poveikis aplinkai nuolat gerėtų	GAVP 3.6.3

NETINKAMŲ EKSPLOATUOTI TRANSPORTO PRIEMONIŲ TVARKYMAS

24	Per NETP tinklus susigrąžintų konkrečių gaminių arba medžiagų dalis	% (išgauta / pateikta rinkai gaminių arba medžiagų)	Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Konkrečių gaminių arba medžiagų, susigrąžintų per NETP tinklus, kiekis, padalytas iš bendro medžiagų, gautų iš apdorotų NETP, kiekio	Įmonės lygmuo	Atliekos Medžiagų naudojimo efektyvumas	Bendradarbiaujama ir užmegzta partnerystė su vietos (nacionalinėmis) organizacijomis	GAVP 4.1.1
25	Taikoma kokybės valdymo sistema	Taip / ne	Igaliosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Netinkamas eksploatuoti transporto priemonės tvarkančioje organizacijoje taikoma sertifikukuota kokybės valdymo sistema	Įmonės lygmuo	Atliekos Medžiagų naudojimo efektyvumas	Organizacijoje taikoma sertifikukuota kokybės valdymo sistema	GAVP 4.2.1

Nr.	Rekomenduojamas rodiklis	Bendras vienetas	Pagrindinė tikslinė grupė	Trumpas aprašas	Rekomenduojamas žemiausias stebėsenos lygmuo	Susijęs pagrindinis EMAS rodiklis ⁽¹⁾	Pažangos kriterijus	Susijusi geriausia aplinkosaugos vadymų praktika ⁽²⁾
26	Įrengta komercinė teršalų šalinimo mašina arba lygiaverčių funkcinių savybių įranga	Taip / ne	Ilgaliotosios netinkamų eksploatuoti transporto priemonių tvarkymo įmonės	Objekte įrengta komercinė teršalų šalinimo mašina arba lygiaverčių funkcinių savybių įranga	Objekto lygmuo	Bendras per metus susidarančių atliekų kiekis	—	GAVP 4.2.1
27	Nustatant optimalius medžiagų kelius priklausomai nuo vietos veiksmų, atsižvelgiama į gyvavimo ciklo analizės rezultatus	Taip / ne	PAĮ	Nustatant optimalius medžiagų kelius priklausomai nuo vietos veiksmų (komponentų išmontavimas ir perdirbimas ar perdirbimas po smulkinimo), atsižvelgiama į gyvavimo ciklo analizės rezultatus	Įmonės lygmuo	Energijos vartojimo efektyvumas Medžiagų naudojimo efektyvumas Vanduo Atliekos Biologinė įvairovė Išmetamieji teršalai	—	GAVP 4.2.2

⁽¹⁾ Pagrindiniai EMAS rodikliai išvardyti Reglamento (ES) Nr. 1221/2009 IV priede (C.2 skirsnis).

⁽²⁾ Skačiai yra šio dokumento skirsnių numeriai.